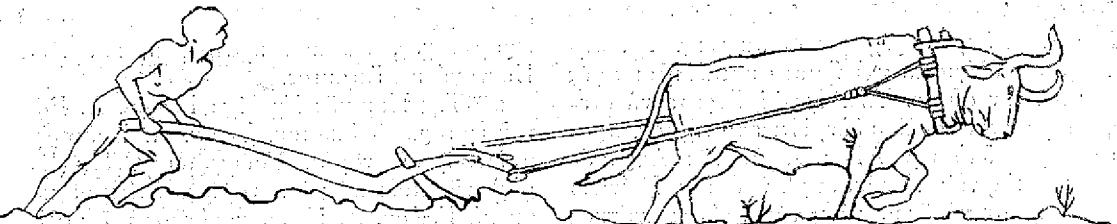

ΕΠΥΡ. ΛΑΜΠΡΟΣ
ΠΡΥΤΑΝΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔ

ΕΤΟΣ ΙΒ' 15
ΜΑΡΤΙΟΥ 1912

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ 1837—1912

‘Η ιδρυσις τοῦ Πανεπιστημίου — Τὰ πρώτα B. Διατάγματα — Η ἐναρξης τῶν μαθημάτων.

Καὶ δῆλην τὴν μακράν τοῦ Ἐλληνικοῦ Γένους εἰς πλεῖστα τοῦ Ἐλληνισμοῦ μέρῃ ἐλειτούργονυ σχολαῖ, διου οἱ Ἐλληνόταδες ἥκουν μαθήματα ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, δυναμένης νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ὄλλοχον πανεπιστημιακὴν τοιαύτην. Οὐδόλως λοιπὸν παραδόξον καὶ δυσεξήγητον, ἂν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἐλλάδος ἢ πρώτῃ σκέψις τῶν τότε ἐκλεκτῶν τοῦ ἔθνους ἦτον ἡ καλλιέργεια τῆς εὐρυτέρας παιδείας καὶ μάλιστα ἡ ιδρυσις πανεπιστημίου.

Η ίδεα τῆς ιδρύσεως πανεπιστημίου εὗρεν ὑπέροχανον θεμέλιον τὸν πρῶτον τῆς Ἐλλάδος βασιλέα Ὀθωνα διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τάχιστα. Καὶ οὕτως εἰς τὸ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1833 B. Δ. περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας (ῶς ἐλέγετο τὸ ‘Ὑπουργεῖον’) ἀναγράφεται ὅτι, «εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς γραμματείας ταῦτης ἀνήκει ἡ φροντὶς περὶ συστάσεως ἐνὸς πανεπιστημίου καὶ μιᾶς ἀκαδημίας». Εἰς τὴν διάπτυρον λοιπὸν ἀγάπην τοῦ Ὀθωνος πρὸς τὴν Ἐλλάδα, εἰς τὸν πόθον τοῦ, διὸς ἵδη αὐτὴν προαγομένην ἀμέσως κατὰ πάντα, καὶ εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς παιδείας ἔγλων τῶν μόλις ἐλευθερωθέντων Ἐλλήνων ὀφείλεται ἡ πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἐλληνικοῦ Κράτους σύστασις καὶ λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ διοίκον κατὰ τὰς ἡμέρας τούτας θὰ ἐστάσῃ τὴν ἔβδομη πανεπιστημιακὴν πενταετηρίδα τῆς ιδρύσεως του.

Τὰ τῆς ιδρύσεως, λειτουργίας καὶ προόδου τοῦ Πανεπιστημίου εὑρίσκει κανεὶς λεπτομερῶς κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξιστορημένα εἰς τὸ «Χρονικὸν τῆς πρώτης πεντηκονταετίας τοῦ Πανεπιστημίου», τὸ διοίκον κατ’ ἑτολὴν τῆς Συγκλήτου συνέγραψεν δὲ μακαρίης καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ι. Πανταζίδης πρὸς ὀνάμην τῆς ἐօρτῆς τῆς πεντηκονταετηρίδος καὶ ἔξεδωκε κατὰ τὸ 1889. Ἐκ τοῦ χρονικοῦ δὲ τούτου ἀρνύμαται τὰς περισσοτέρας τῶν πληροφοριῶν τοῦ παρόντος ἀρθρου, τοῦ διοίκου σκοπὸς εἶναι δὲ εἰς γενικὰς γραμματικές ἐξιστόρησις τῆς ιδρύσεως καὶ δράσεως τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὰ δύο πρώτα B. Διατάγματα τὰ ἀφορῶντα τὴν ιδρύσιν τοῦ Πανεπιστημίου είναι τὸ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1837 «περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις συστηματικού Πανεπιστημίου» καὶ τὸ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου ἴδιους περὶ συστάσεως αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον διάταγμα είναι δὲ προσωρινὸς κανονισμός, διτις, ἀντιγραφὴ ὧν πλήρης τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν Γερμανικῶν πανεπιστημίων, ἐχόμενεν ὡς βάσις τῆς λειτουργίας τοῦ Ἐλληνικοῦ τοιούτου, ἀφοῦ κατὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ἔρδομάρκοντα καὶ τεσσάρων ἑπτατη πλείστη πλείστας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις, μέχρις οὖν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἡ διπλῆ τῶν Ἐλλήνων Βουλή, ἀφοῦ μὴ λαβοῦσσα ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Δουπόλη πρὸς ἴδρυσιν Πανεπιστημίου, ἐψήφισε νέον διπλήμποτε πανεπιστημιακὸν ὁργανισμόν, ωυθμίζοντα ἐπὶ τὸ τελειότερον τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦ δευτέρου τῶν B. Διαταγμάτων ὠρίζετο ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πανεπιστημίου, πρεπὲς ὀνομασθῆ Ὀθωνεῖον, ἢ 3 Μαΐου 1837. Ἄλλα ποῖον τὸ οἰκημα, εἰς τὸ διοίκον ὡς

έγκαθιδρύετο τὸ Πανεπιστήμιον; Αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκείνην εὐρύχωροι οἰκίαι εἰς τὰς Ἀθήνας ἥσαν δλίγισται καὶ ἡκιστα κατάλληλοι πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ στεγασθῇ κάπου τὸ ἴδρυμέν Πανεπιστήμιον, προερχόμη ἡ ὑπὸ τὴν ΑΒ πλευρὸν τῆς Ἀκρόπολεως οἰκία τοῦ Κλεάνθους¹, ἡ δποὶο ἥδυνατο δπωαδῆποτε νὰ θεραπεύσῃ τὰς πρώτας ἀνάγκας καὶ νὰ φιλοξενήσῃ τοὺς πρώτους καθηγητὰς καὶ φοιτητάς. Μόλις δὲ ἔξευρέθη τὸ κατάλληλον οἰκημα καὶ ἔγιναν ἵντος αὐτοῦ αἱ δέουσαι παρασκευαὶ, ἐτελέσθησαν καὶ τὰ ἔγκανια τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὴν δρισθεῖσαν ἡμέραν — 3 Μαΐου 1837 — μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς μεγαλοπρεπείας. Συμφώνως μὲ τὰς περιγραφὰς τῶν ἐφημερίδων τῆς ἐποχῆς ἔκείνης εἰς τὴν τελετὴν ταύτην παρέστησαν ὁ βασιλεὺς Ὅθων — μεταβάς ἐκ τῆς Φρίππος — ἀπασι αἱ ἀρχαὶ, μέλη τινὰ τὸν διπλωματικὸν σώματος καὶ πλήθος λαοῦ, κατακλύσαντος τὴν αἰθουσαν καὶ τὰς προσόδους τοῦ καταστήματος. Ὁ Σ. ἐπίσκοπος Ἀττικῆς ἐπεναλέσθη τὴν θείαν ἀντίληψιν ἐπὶ τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν — διε δ Ὅθων ἔθεαθη δακρύσας διε — καὶ μετὰ τοῦτο ὀρκίσθησαν οἱ καθηγηταί. Ἀμέσως κατόπιν ὁ διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως πρύτανις Κ. Δ. Σχινᾶς, καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἔξεφύνησε βραχὺν πανηγυρικὸν λόγον καὶ μετ' αὐτὸν ὀρκίσθησαν καὶ ἄλλοι. Ἡ συγκίνησις καὶ δ ἐνθουσιασμὸς διὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἥσαν καταφανεῖς εἰς τὰ πρόσωπα δλων τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν, οἱ δποὶοι τότε ἀνήρχοντο εἰς 20.000 περίπου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν στρατιῶν, τῶν δούλων καὶ τῶν παροικούντων ξένων.

Οἱ πρῶτοι καθηγηταὶ καὶ φοιτηταὶ — Ἡ διδασκαλία — Οἱ πρῶτοι διδάκτωρες.

Ἡ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἴδρυμας ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἔγινε μόνον καὶ μόνον διὰ βεβαιωθῆ ἐπισήμως, διτὶ τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα ἥνοιξε τὰς πύλας του καὶ οἱ θέλοντες νὰ φοιτήσουν εἰς αὐτὸν ἥδυνατο νὰ προσέλθουν πρὸς ἔγγραφήν. Ὑπὸ 9 ὅμως καθηγητῶν ἔγινε μεταξὺ τῆς 10 καὶ 26 Μαΐου καὶ ἔναρξις μαθημάτων, τὰ δποὶα διεκόπησαν τὴν 15 Ιουλίου, ἵνα ἐπαναληφθοῦν τακτικῶς τὸ φιδινόπαρον. Οἱ πρῶτοι δὲ διορισθέτες καὶ διδάξαντες καθηγηταὶ ἥσαν οἱ ἔξῆς:

1^ο Τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς: Μισαήλ Ἀπο-

στολίδης, ἀρχιμανδρίτης, Θεόκλητος Φαρμακίδης ἱερομόναχος, τακτικὸς καθηγηταῖ, καὶ Κωνστ. Κοντογόνης, ἔκτακτος.

2^ο Τῆς Νομικῆς Σχολῆς: Γεώργ. Α. Ράλλης τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, Ἰωάν. Α. Σούτσος τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, Γοδοφρίδος Φέδερ (Βαναφός) τῆς πολιτικῆς δικονόμιας, ἐπίτιμοι καθηγηταῖ, Γεώργ. Α. Μαυροκορδάτος τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, Περούλ. Ἀργυρόπουλος τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, Αίμιλιος Ἐφεσός (Πρωδόσος) τοῦ ϕωματικοῦ δικαίου, ἔκτακτοι καθηγηταῖ.

3^ο Τῆς Ιατρικῆς Σχολῆς: Ἀλεξ. Πάλλης τῆς ιατροδικαστικῆς καὶ τοξικολογίας, Ἐρρίκος Τριάμπερ (Γερμανός) τῆς χειρουργικῆς, Ἰωάν. Νικολαΐδης Λεβαδεὺς τῆς ὑγειεινῆς καὶ φυσιολογίας, ἐπίτιμοι καθηγηταῖ, Νικόλ. Κωστῆς τῆς μαιευτικῆς, Ἰωάν. Βούδος τῆς εἰδικῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς, Ἀναστ. Λευκίας τῆς ιατρικῆς ιστορίας καὶ γενικῆς παθολογίας καὶ θεραπείας, Δημήτρ. Α. Μαυροκορδάτος τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας, τακτικὸς καθηγηταῖ, Ἰωάν. Ὄλυμπος τῆς χειρουργικῆς παθολογίας, ἔκτακτος καθηγητης.

4^ο Τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς: Θεόδ. Μανουσῆς τῆς πολιτειογραφίας, Κυριακός Δομινάνδος τῆς φυσικῆς ιστορίας, ἐπίτιμοι καθηγηταῖ, Κων. Δ. Σχινᾶς τῆς ιστορίας, Νεόφ. Βάμβας, διάκονος, τῆς φιλοσοφίας καὶ φιλοτρικῆς, Γεώργ. Γεννάδιος τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, Κωνστ. Νέγγης τῆς μαθηματικῆς, Γεώργ. Κ. Βούρης τῆς μαθημ., καὶ μαθημ. φυσικῆς, Λουδοβίκος Ρός (Γερμανός) τῆς ἀρχαιολογίας, Ἐρρίκος Οὐλεράχος (Γερμανός) τῆς λατινικῆς φιλολογίας, τακτικὸς καθηγηταῖ, Δ. Φράας (Γερμανός) τῆς βιοτεχνικῆς, Σαβέριος Λάνδερερ (Βαναφός) τῆς γεν. χημείας καὶ πειραμ. φυσικῆς.

Ἐννοεῖται, διτὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθηγητῶν πολλοὶ δὲν ἥσαν κεκλημένοι πρὸς τοιοῦτον ὑπούργημα, καθ' ὅσον, καὶ ἀν είχον τύχη εὐρυτέρας σπουδῆς εἰς ζένα πανεπιστημία, είχον προσφύσει ἔκτοτον δι' ὅλλα στάδια καὶ εἰς τὰῦτα κατεγίνοντο. Ἀλλ' ἡ μεγάλη ἀποστολὴ τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν δποὶαν βαθύτατα κατενόουν, ἐνίσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἴδεαν, διτὶ καθῆκον των ἥτο νὰ ἀποδεχθοῦν τὸ προτεινόμενον δξιώμα, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον οἱ καλύτεροι των, καὶ νὰ μεταδώσουν τὰς γνώσεις των εἰς τὴν νεολαίαν τῆς πατριόδος των μετὰ τῶν δλίγων ξένων, τοὺς δποὶους δ βασιλεὺς. Ὅθων εἰς τὸν πόθον του, δπως ἴδη ἐπιτυγχάνον τὸ ἔργον του, ἐξέλεξεν ὃς συνεργάτας τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων. Ἰδού τι ἔλεγε περὶ αὐτῶν κατὰ τὰς ἔορτας τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ Πανεπιστημίου δ τότε πρύτανις Γ. Καραμήτσας, καθηγητὴς τῆς Ιατρι-

¹ Ο Κλεάνθης οὗτος, ὑποδέτω, ἥτον δ μηχανικὸς δστις συνέταξε μὲ τοῦ Σάονθερ τὸ πρῶτον σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ὅπερ ἡκινώθη ὑπὸ τῆς ἀντιβασιλείας, καὶ πήτησε μεγάλου λατομείου κατὰ τὴν νῦν συνοικίαν Βάθειας.

Ἀναμνηστικὸν μετάλλιον τῆς ἴδρυσεως τοῦ Πανεπιστημίου

κῆς Σχολῆς: «Πολλοὶ ἐκ τῶν πρώτων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου πρὸιν ἡ γείνωσιν ὁγωνισταὶ τῶν γραμμάτων ὑπῆρξαν ἀθληταὶ τοῦ ἴερου ὁγωνοῦς προκινδυνεύσαντες ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἐθνους, ἐφέλγεντο ὑπὲρ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐμόχθουν, δπως καταστήσωσιν αὐτὸν ἴκανὸν καὶ εἰς φύλαξιν τῆς ἐλευθερίας καὶ εἰς συμπλήρωσιν ἡμιτελοῦς ἔργουν. Ἀναδεχμέντες τὸ ἔργον καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου οἱ ἀνδρες ἔκεινοι, δυσχερεστάτην είχον ἐντολὴν νὰ ἐπιληράσουν ἔμελλον νὰ ἔγκαθιδρύσωσι τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν ἑστίαν, ἀλλὰ κατὰ τὰς νεωτέρας προσόδους καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ γλώσσῃ. Είχον νὰ ὑπερνικήσωσι δυσχερείας μοναδικὰς οὐ μόνον πανονίζοντες τὰ τοῦ ἴδρυματος, τότε πρῶτον λειτουργοῦντος, ἀλλὰ καὶ μετακινοῦντες τὰ ἔγνωσμένα καὶ πλάτοντες αὐτοῖς πρῶτοι γλῶσσαν τοῦ Πανεπιστημίου ἔλειπον. Ἡρχίσεν τὸν παρακάθητον περιβολεῖς, τὰς διαδικαστικὰς εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν ἑστίαν, ἀλλὰ καὶ τὰς νεωτέρας προσόδους καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ γλώσσῃ. Είχον νὰ δυσχερεστάτην είχον ἐντολὴν νὰ διαφέρει τὸ πρώτον τοῦ Πανεπιστημίου, τότε πρῶτον λειτουργοῦντος, ἀλλὰ καὶ μετακινοῦντες τὰς δυσχερείας.

Οἱ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου ἐγγραφέντες φοιτηταὶ ἀνήλικον εἰς 52, ἐξ ὧν 8 τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, 22 τῆς Νομικῆς, 4 τῆς Ιατρικῆς καὶ 18 τῆς Φιλοσοφικῆς. Πλὴν τῶν φοιτητῶν δμως ἐνεργάφησαν καὶ 75 τακτικοὶ ἀκροαταῖ, οἱ δποὶοι παροικολούμενοι τὰ πανεπιστημιακὰ μαθήματα, καὶ κυρίως τὰ νομικά, ἵνα μισθωθοῦν καλύτερον εἰς τὰς διαδικαστικὰς εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν. Ἐπρεπε δὲ νὰ διαφέρει τὸ πρῶτον τοῦ Πανεπιστημίου ἔτος τοῦ πρώτου λειτουργοῦντος — καὶ δικαίωτατα — ὑπὸ τοῦ τότε πρωτάρων Μισαήλ Ἀποστολίδου.

Αἱ δωρεαὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν πτιών — Ἡ οἰκοδόμησις — Ἡ διακόσμησις.

Τὸ Πανεπιστήμιον εἶχε στεγασθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κλεάνθους, ἀλλὰ ταχέως κατεδείχθη ἡ ἀνεπάρκεια αὐτῆς. Ἀναπόδευκτον λοιπὸν κατέστη νὰ οἰκοδομηθῇ ἴδιον πτιών δυνάμενον ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς μέλας τὰς ἀνάγκας. Ἀλλὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην δὲν ἥδυνατο ν' ἀναλάβῃ τὸ πτωχότατον τότε Κράτος. Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον, ὃς τόσα ἄλλα, θὰ συνετελεῖτο μόνον διὰ τῆς ἀρωγῆς τῶν εὐπόρων δμογενῶν. Ὁ δεύτερος

τοῦ Πανεπιστημίου πρύτανις Γ. Α. Ράλλης, συνεννοηθεὶς μετά τινων ἄλλων τῶν αὐτῶν ἵδεων συνεκάλεσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Δοσίου κατὰ τὴν 26 Ιανουαρίου 1839 πολλοὺς ἐπισήμους πολίτας καὶ μερικοὺς ἔνοικος καὶ προέτεινε μετὰ μικρὰν πρὸς τὸν συνελθόντας προσφώνησιν τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὴν ὀνέγερσιν πανεπιστημιακοῦ κτιρίου. Συνέστη ἐπιτροπὴ ἀμέσως ἐκ τῶν Γ. Κουντουριώτη, Ἀνδ. Ζαΐμη, Θ. Κολοκοτρώνη, Α. Χ. Βράνδη, Γ. Α. Ράλλη, Θεοδ. Ράλλη, Γ. Γενναδίου, Ν. Βάμβα καὶ Κ. Δ. Σχινᾶ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔγκριθείσα διὰ Β. Δ. ἔξεδωκε τὴν 25 Φεβρουαρίου προκήρυξιν πρὸς τὸν ἀπανταχοῦ Ἐλληνας καὶ Φιλέλληνας, ζητοῦσα τὴν χορηματικὴν συνδρομὴν τῶν. Εἰς τὴν προκήρυξιν ταύτην ἀπήντησαν πλεῖστοι καὶ οὗτα κατὰ τὴν 22 Μαρτίου αἱ δηλωμέναι συγδρομαὶ ἀνήρχοντο εἰς 74 χιλ. δραχμῶν, ἐκ τῶν ὅποιων ἢ ἐπιτροπὴ εἶχεν εἰσπράξει ὑπὲρ τὰς 26,000 δρ.

Μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεράσισε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς οἰκοδομῆσεως τοῦ Πανεπιστημίου, ἐλπίζουσα εἰς τὴν προσθυμίαν τῶν ὁμογενῶν διὰ τὴν ταχεῖαν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ὀλικῆς δαπάνης. Ἡ οἰκοδόμησις θὰ ἐγίνετο συμφάνως μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Δανοῦ ἀρχιτέκτονος Χρ. Χάνσεν, τὸ δποῖον εἶχεν ἔγκρινει ὁ βασιλεὺς Ὁδων καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου, ὃν προσδιώρισεν οὗτος. Ἡ ὀλικὴ δαπάνη εἶχεν δρισθῆ κατ' ἀρχὰς εἰς δραχμ. 176,000. Οὗτω δὲ τὴν 2 Ιουλίου 1839, ἡμέραν Κυριακῆν, ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ κτιρίου τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ μεγάλης τελετῆς, τῆς δποίας αἱ λεπτομέρειαι ἀναγράφονται εἰς τὸ προμνημονευθὲν «Χόρονικὸν» τοῦ Ι. Πανταζίδου. Ἡ μαρμαρίνη πλάξη ἡ τεθεῖσα ἐπὶ τοῦ θεμελίου λίθου ἔφερε τὴν ἔπιγραφήν: «Ἐλληνικὸν Πανεπιστήμιον ἀνεγερθὲν συνδρομῇ Ἐλλήνων καὶ Φιλέλληνων τῷ Ζ' ἔτει τῆς Βασιλείας Ὅδωρος τοῦ Πρώτου τὴν 2 τοῦ Ιουλίου 1839».

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου ἡ οἰκοδόμησις τοῦ κτιρίου ἤρξατο προχωροῦσα, καίτοι τὸ χρῆμα, τὸ δποῖον εἶχεν εἰς χειριας τῆς ἡ ἐπιτροπῆς, δὲν θὰ ἔξηρκει οὔτε διὰ τὰ πρῶτα ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἔξοδα ἀλλ' ἐφ' δυον ἐπροχώρει ἡ οἰκοδόμησις κατέφθανον καὶ αἱ συνδρομαὶ, πρὸ πάντων ἐκ τῶν ἔξωτερικοῦ, καὶ οὗτω μετὰ δύο ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας εἶχεν ἀνεγερθῆ ἡ μία πτέρυξ, κατορθώθη δὲ περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου τοῦ 1841 νὰ ἔγκαθιδρυθῇ εἰς τὸ νέον κτίριον τὸ Πανεπιστήμιον καὶ νὰ γίνῃ εἰς αὐτὸν ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τοῦ χειμερινοῦ ἔξαμηνον. Ἡ ἀποπεράσωσις δύμως ὅλης τῆς προσθυμίας πλευρᾶς δὲν ἦτον εὐκολός, διότι

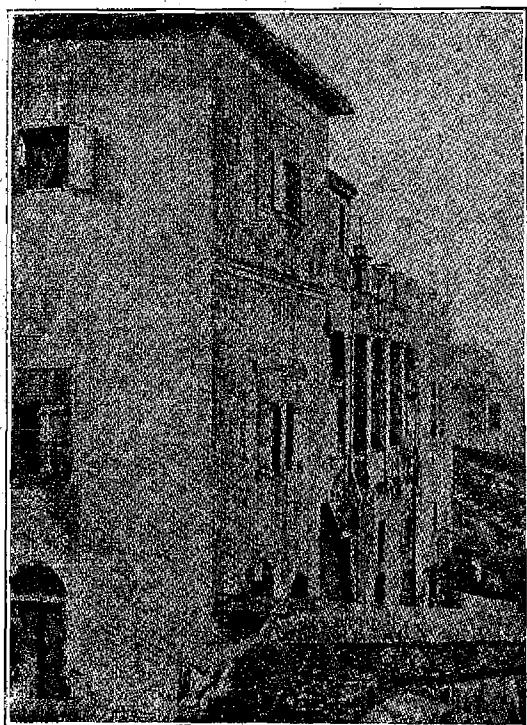
ἀπητοῦντο πολλὰ χρήματα, ἔνεκα δὲ τούτου ἡ ἐπιτροπὴ ἥναγκασθη νὰ προβῇ εἰς νέαν ἔκκλησιν πρὸς συλλογὴν ἐράνων. Τὰ εἰσπραχθέντα δύλιγα ποσὰ δὲν ἔξηρεσαν οὔτε διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τοῦ πρὸς τὸν ἐργολάβους προηγουμένου χρέους, διὸ — κατόπιν αἰτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς — ἔξεδόθη Β. Διάταγμα, διὰ τοῦ δποίου ἐπετρέπετο νὰ δανεισθῇ ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος παρὰ τὴν Ἐθν. Τραπέζης δραχμ. 30000 ἐπὶ διπολήῃ τοῦ κτιρίου. Ἄλλ' εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ἐπῆλθεν ὀδωργός ἡ δωρεὰ τοῦ πρώην ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιλός Ὁβρένοβίτς ἐκ δραχ. 25000. Μὲ τὸ χρῆματα ταῦτα ἐπερατώθη μετὰ παρέλευσιν ὀρκετὰ μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἡ οἰκοδόμησις τῆς προσθυμίας πλευρᾶς καὶ κατέστη δυνατὴ πλέον ἡ ἀνενόχλητος ἐκ τοῦ θορύβου τῶν ἐργατῶν παράδοσις τῶν μαθημάτων.

Αἱ συνδρομαὶ εἰς τὸ μεταξὺ δὲν ἔπανσαν νὰ καταφένανται καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἀποπεράσωσιν τῆς προσθυμίας πλευρᾶς εὑδείησαν εἰς χειρας τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τὰς 40000 δραχ. Μὲ τὰ χρῆματα ταῦτα καὶ μὲ τὴν ἐκ 50000 δραχ. συνδρομήν, τὴν δποίαν ἐψήφισεν ἡ Βουλή, κατέτη δυνατὸν κατὰ τὸ 1846 ν' ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομή καὶ τῆς δευτέρας πτέρυγος καὶ τοῦ μεσοδόμου, διπέρ τῆς ἐπιστεγάσεως τοῦ δποίου ἡ οἰκογένεια Ιωνίδου ποσέφερε 30000 δραχμῶν, νὰ περατωθῇ δὲ αὐτῇ κατὰ τὸ 1850, διτε καὶ ἐτέλεσθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὸν μεσόδομον αἱ Πανεπιστημιακαὶ τελεταί. Κατὰ δὲ τὸ 1851 ἡ τότε ἐπιτροπὴ ἔκοψε πρὸς ἀνάμνησιν τῆς συντελεσθείσης οἰκοδομῆς μετάλλιον, (παρατίθεται ἀντίτυπον αὐτοῦ) τὸ δποῖον διενεμήθη εἰς τοὺς εἰνεργέτας καὶ δωρητὰς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ οἰκοδόμησις ἔξηκολούθησεν ἐπὶ τίνα εἰσέτι ἔτη καὶ ἐπερατώθη τελείως, δχι ὅμως καὶ ἐντελῶς συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ Χάνσεν, κατὰ τὸ 1863 - 1864 διὰ τῆς ὀλικάτου φροντίδος τοῦ πρυτάνεως Κ. Φρεαρίτου καὶ διὰ τῆς ὀλικῆς συνδρομῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν δμογενῶν, ἐξ ὧν ὁ Δ. Μπεναρδάκης προσέφερεν 139,700 δρ. Μετὰ τὴν ἀποπεράσωσιν τῆς οἰκοδομῆς ἔγιναν καὶ ἔξωτεροι καὶ τινὲς διακοσμήσεις, ὡς ἡ δενδροφύτευσις τῆς πλατείας, ἣτις εἶχεν ιστορική κατὰ τὸ 1857 - 1858 — ἐνῷ κατὰ τὸ 1858 - 1860 δὲ δῆμός Ἀθηναίων διεμόρφωσε τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου δαπανήσας 50000 δρ. διὰ τὴν ἔκσκαψην τῶν πετρωδῶν βράχων καὶ τὴν πλήρωσιν τῶν βαθέων χανδάκων — ἡ ίδρυσις τῶν ἀνδριάντων Ρήγα Βελεστινλή, Πατριάρχη Γρηγορίου τοῦ Ε΄ καὶ Κοραή. Οἱ ἀνδριάντες τοῦ Ρήγα καὶ τοῦ Πατριάρχου ίδρυθησάν εἰς ἥγιον θέσιν ενρίσκονται καὶ σήμερον κατὰ

Κ. ΣΧΙΝΑΣ
δ πρώτος Πρύτανις

Τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον

γνωμοδότησιν τοῦ ἀρχιτέκτονος Χάνσεν. Κατεσκευάσθησαν δὲ ὁ μὲν ἄνδριας τοῦ Ρήγα ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην Ίωάν. Κόσσον καὶ ἀπεκαλύφθη τὸ 1871, ὁ δὲ τοῦ Πατριάρχου ἀπὸ τὸν Γ. Φυτίλην καὶ ἀπεκαλύφθη τὸ 1871. Ἡ δαπάνη δι’ ἀμφοτέρους ἀνῆλθεν εἰς 72000 δραχ. καὶ κατεβλήθη ἀπὸ τὸν δεῖμνηστον Γ. Ἀβέρωφ. Κατὰ δὲ τὸ 1875 ἔγιναν τὸ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κοραή, δῆτις κατεσκευάσθη δαπάνη τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Χίων.

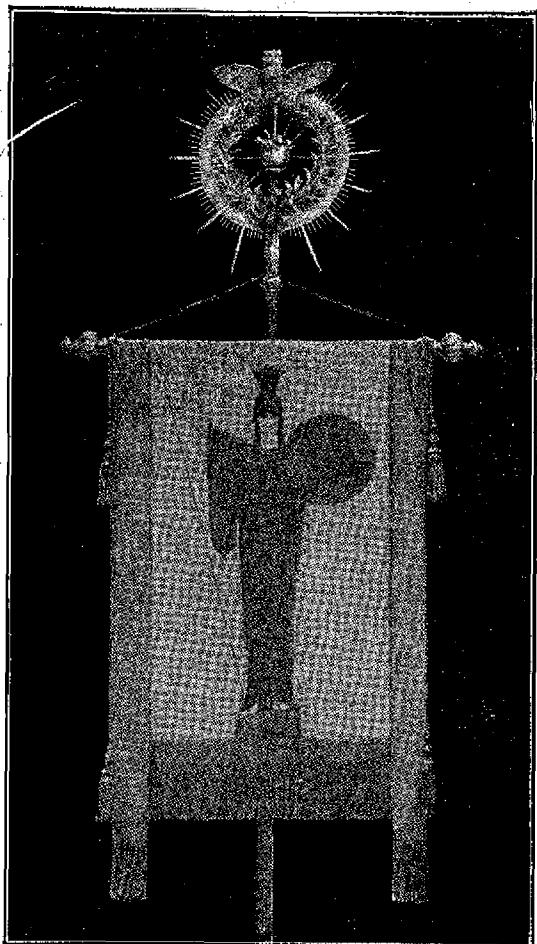
Ἡ ἔξωτερη διακόσμησις τοῦ Πανεπιστημίου συνετάληρώθη κατὰ τὸ 1889 μὲ τὴν γραφὴν τῶν εἰκόνων εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ κατὰ τὰ προσύλαια τούχου. Αἱ τοιχογραφίαι αὐταὶ, γνωσταὶ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Ἡ Ζωοφόρος τοῦ Πανεπιστημίου» εἶναι ἔργον τοῦ κατὰ τὸ 1865 ἀποδεκτοῦ Βιενναίου καλλιτέχνου Karl Rahl, ἐγδιφρσαν δὲ ἐπὶ τοῦ τούχου ὑπὸ τοῦ ἐπίστης Βιενναίου καλλιτέχνου Lebiedzki μόνον κατὰ τὸ 1889, διότι τότε ἀνέλαβε γὰρ καταβάλῃ τὰ ὑπέρ τᾶς δούσσο δραχ. ἀπαιτούμενα ἔξοδα δὲ εἰς Βιέννην διαμένων διογενῆς βαρδώνος N. Δούμπας. Μετὰ τὸ πέρας ήτο γραφῆς τῶν εἰκόνων ἐπεχρίσθη καὶ ὁ τούχος δὲ ἐρυθρῷ ἀμμοκονιάματος.

Νομίζω διτὶ ἐνιαῦθα ἀρμόδει τὸ ἀναγραφῆ καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ λαβάρου τοῦ Πανεπιστη-

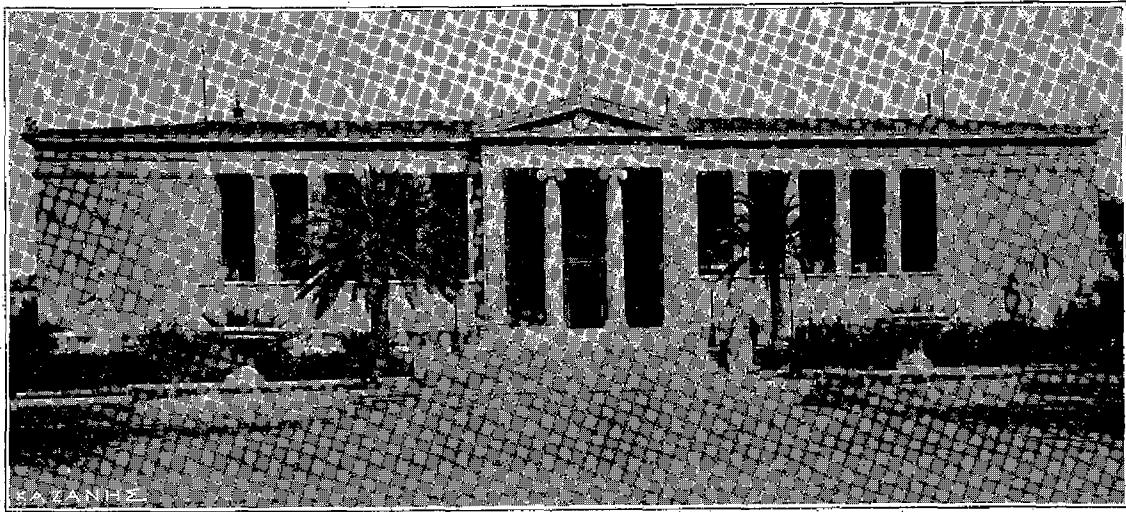
μίου. Κατὰ τὰς ἕστας τῆς πεντηκονταετηρίδος ἡ Σύγκλητος, ἰδούσα διτὶ τὸ Πανεπιστήμιον δὲν εἶχεν ἴδιαν σημαίαν, ἀπεφάσισε τὴν κατασκευὴν αὐτῆς καὶ πρὸς τοῦτο παρεκάλεσε τοὺς εἰς Μόναχον διαμένοντας διοιγενεῖς καλλιτέχνας N. Γιύζην καὶ Γ. Τακωβίδην νὰ σχεδιάσουν τὰς καταλλήλους παραστάσεις, ἐπιστατήσουν δὲ καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λαβάρου. Οἱ δύο καλλιτέχναι ἀπεδέχθησαν προθύμως τὴν ἐντολὴν καὶ ὁ μὲν Γιύζης ἐσχεδίασε τὸ δλον λάβαρον καὶ τὴν ἐπ’ αὐτοῦ εἰκονίζομένην Ἀθηνᾶν, δὲ δὲ καὶ Τακωβίδης τὴν κατὰ τὸ ἄνω μέρος χονσῆν γλαύκα ἐπικαθημένην ἐπὶ κλάδου ἐλαίας.

Πανεπιστήμιον καὶ πολιτικὴ — Φοιτητικὴ ταραχὴ — Ἡ Πανεπιστημιακὴ Φάλαγξ.

Ἄπὸ τὴν Ἰστορίαν τοῦ Πανεπιστημίου δὲν λείπουν καὶ σελίδες πολιτικῆς φύσεως. Ἡ τοιαύτη

Τὸ λάθαρον τοῦ Πανεπιστημίου υπὸ N. Γιύζη καὶ Γ. Τακωβίδη

ΕΛΛΑΣ ΗΓΕΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

εἰς τὴν πολιτικὴν ἀνάμιξις τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1843, δὲς ἐγένετο ἡ Σεπτεμβριανὴ ἐπανάστασις, συνέπεια τῆς ὁποίας ἡτον ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος τότε οἱ περισσότεροι τῶν καθηγητῶν ἐξεδήλουν τὸ κατὰ τῆς ξενοκρατίας φρονήματά των ἐλευθέρως καὶ συνέβαλλον διὰ τῆς ἐπιβολῆς, τὴν δοτὸν ἐξησκει ἡ γνώμη αὐτῶν ἐπὶ τῆς μικρᾶς εἰσέτι καὶ μόλις διαμορφωμένης πολιτικῆς κοινωνίας τῆς πρωτευόσης; εἰς τὴν ταχυτέραν πραγματοποίησιν τῆς ποθουμένης πολιτειακῆς μεταβολῆς. «Οτε δὲ συνέκληθη ἡ αἱ Ἑλληνικὴ Συνέλευσις πρὸς ψήφισιν τοῦ Συντάγματος, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου δὲ ἀναφορᾶς των πρὸς αὐτὴν ἐξηγήσαν τὸ ἀντιρρόσωπεύεται καὶ τὸ Πανεπιστήμιον εἰς τὴν βουλὴν δι’ ἐνὸς βουλευτοῦ, διὸ ἐγίνετο τοῦτο εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν. Ἡ ἀναφορὰ αὐτῇ συνεζητήθη διὰ μακρῶν εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν κατὰ τὴν σύνεδροσιν τῆς 22 Φεβρουαρίου 1844, καὶ τέλος ἔγινε: δεκτῇ ἡ αἵτησις τῶν καθηγητῶν. Τὴν δὲ 15 Ιουλίου 1844 τὸ Πανεπιστήμιον προσεκλήθη νὰ ἐκλέξῃ τὸν βουλευτή του καὶ ἐξέλεξε τὸν Ἀλ. Μαυροκόρδατον. Ἀλλὰ τὴν ἐκλόγην ταύτην ἥκυρωσεν ἡ Βουλὴ ὑπὸ τὴν πρόφρασιν μὲν διτὶ ὁ Μαυροκόρδατος δὲν ἦτο καθηγητής, πράγματι δέ, διότι ὁ ἐκλέγεις δὲν ἦτο δρεστός εἰς τὴν Κυβερνητικήν. Καὶ οὕτω μετὰ παρέλευσιν ἔνδεκα μηνῶν διετάχθη ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν σφρόδων πολιτικῶν παύθων καὶ ὑπὸ τὸν ἐκφοβισμὸν διὰ τῆς παύσεως τριῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἡσαν δλίγισται καὶ δομίαντοι, εἴχον δὲ μόνην ἀφορμὴν τὴν δικιάν τὴν ἀδικον δισαρέσκειαν τῶν φοιτητῶν ἔγαντίον καθηγητοῦ τινός. Ἀλλὰ κατόπιν ἐπολλαπλασιά-

γητῶν ἐξελέγη δὲ τὴν 16 Ιουνίου 1845 ὁ Φίλιππος Ιωάννου. Ἡ ἀντιρρόσωπεία τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν Βουλὴν ἐξηρπολούμησε μέχρι τῆς μεταπολιτεύσεως καὶ βουλευταὶ αὐτοῦ ἐχομάτισαν ἀλληλοδιαδόχως μετὰ τὸν Φίλ. Ιωάννου οἱ K. Σχινᾶς, Γ. A. Ράλλης, A. Ραγκαβῆς, P. Άργυροπούλος καὶ M. Ποτλῆς.

Μετὰ δὲ τὴν ἔξωσιν τοῦ Όθωνος τὸ Πανεπιστήμιον, τοῦ δοπίου οἱ καθηγηταὶ δὲν συμμετέσχουν ἐναργῶς εἰς τὴν συντελεούσειαν ἐπανάστασιν, ἀντεπρόσωπεύθη εἰς τὴν β' ἐθν. Συνέλευσιν διὰ δύο πληρεξουσίων καὶ οὐχὶ δι’ ἐνὸς διὸ εἶχεν δρίσει τὸ ψήφισμα τῆς προσωπινῆς Κυβερνήσεως. Οἱ δύο πληρεξουσίωι, οἱ ἐκλεγέντες τὴν 29 Νοεμβρίου 1862, ἡσαν δὲ καθηγητής τῆς Νομικῆς Σχολῆς N. Σαρέπτολος καὶ ὁ εἰς Πετρούπολιν διαμένων διογενῆς καὶ εὐεργέτης τοῦ Πανεπιστημίου Δ. Μπεναρδάκης. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις δύμως ἐθέσπισε τὴν κατάργησιν τοῦ δικαιωμάτος τοῦ Πανεπιστημίου τὸ ἀντιρρόσωπεύεται εἰς τὴν Βουλὴν. Συνάμα δὲ μετωνόμασε τὸ Πανεπιστήμιον ἀπὸ Όθωνείου εἰς Ἐθνικόν.

Ζωηρῶς συμμετέσχε τῶν πολιτικῶν ἀγώνων τὸ Πανεπιστήμιον καὶ διὰ τῶν φοιτητῶν, οἱ δοπίοι πολλάκις προέβησαν καὶ εἰς ταραχάς. Αἱ φοιτητικαὶ ταριχαὶ δὲν είναι τι ἀσύνηθες, ὡς συμβαίνει ἀλλως τε εἰς δλα τὰ πανεπιστήμια. Αἱ ταριχαὶ αὖται κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἡσαν δλίγισται καὶ δομίαντοι, εἴχον δὲ μόνην ἀφορμὴν τὴν δικιάν τὴν ἀδικον δισαρέσκειαν τῶν φοιτητῶν ἔγαντίον τοῦ Πανεπιστημίου τινός. Ἀλλὰ κατόπιν

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΖΩΟΦΟΡΟΥ

σθησαν ανταί και πολλάκις ἀπέβησαν σοβαρώταται, δταν μάλιστα εἶχον και πολιτικὸν χαρακτῆρα. Τοιαύτης φύσεως εἶναι αἱ ταραχαὶ αἱ γενόμεναι κατὰ Μάρτιου τοῦ 1857, δτε ἀπεδοκιμάσθη δὲ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ καθηγητὴς Α. Ραγκαβῆς, αἱ κατὰ Μαΐου τοῦ 1859, αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τῷ ὄνομα Σκιαδικά, αἱ κατὰ Φεβρουαρίου τοῦ 1860, καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἔξακολουθητικῶς μέχρι σήμερον.

Ἄλλα διὰ τὴν ἴστοριαν τοῦ Πανεπιστημίου πολὺ σπουδαιοτέρας ἀπὸ τὰς τοιαύτας ταραχὰς σημασίας εἶναι ἡ σύντασις καὶ δρᾶσις τῆς Πανεπιστημιακῆς φάλαγγος. Τὰ κατ’ αὐτὴν ἀφηγήθη ἀκριβῶς δικαίως δικαίως τὸ 1862 - 1863 πρύτανις Π. Παπαρρηγόπουλος εἰς τὸν πρυτανικὸν αὐτοῦ λόγον, ἐκ τοῦ δικοίου παραλαμβάνων τὰ χαρακτηριστικῶτερα ἀποσπάσματα: «Ἐξ ἡμέρας ἀφ’ ἣς ἀνέτειλεν ἡ ΙΙ Οκτωβρίου φοιτηταὶ ὀπλῖται περὶ τοὺς ἔξακοσίους ἥρεαντο ὑπὸ τὴν τὴν ὁδηγίαν τῶν καθηγητῶν αὐτῶν νὰ ἐκτελῶσι φρουρῆσις ἐν ἡμέρᾳ, περιπολίας δὲ ἐν νυκτὶ τὴν πόλιν, ἀγρυπνοῦντες, ταλαιπωρούμενοι καὶ κινδύνους ὑφιστάμενοι... Ὁτι δὲ εἶπον περὶ τῶν καθηγητῶν ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς φίλους διμιῆτάς, οἵτινες δικαίως νεώτεροι εἰς πλείστους ἔξειτίθεντο ἀγῶνας, καὶ δικαίως τὰ τῶν μαθημάτων ἀκροατήρια ποτὲ δὲν ἔμειναν κενά. Η εὐγενής αὕτη προθυμία ἔσχε τὸ ἀποτέλεσμα δτι ἐν διαστή-

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ματι ὅλιγων μηνῶν ἡ φάλαγξ κατηρίσθη εἰς διὰ τὰ γυμνάσια καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν τοῦ τάγματος γυμνάσιων, περάνασα καὶ αὐτά... Η φάλαγξ μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἐμερίσθη εἰς λόχους πέντε, διν ἕκαστος περιελάμβανεν ἀπὸ 120 ἕως 150 ἄνδρας. Ἀκολούθως ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῶν βαθμοφόρων δι’ ἴδιαιτέρας τῶν ἀνδρῶν ἑκάστου λόχου ψηφοφορίας». Διὰ τὸν ἱματισμὸν καὶ ἐφοπλισμὸν τῆς φάλαγγος ἐδαπανήθησαν δρ. 91.169.16, ἐκ τῶν δικοίων τὰς μὲν δραχ. 61.123.65 κατέβαλε τὸ Πανεπιστήμιον, τὰς δὲ λοιπὰς διάφοροι δωροῦσι. Ἐπιλέγει δὲ δικαίως οἱ Παπαρρηγόπουλος: «Οὗτοι τελειοποιηθέντων τῶν πραγμάτων, ἡ φάλαγξ προθύμως μετέσχε πάσης ὑπηρεσίας: ἐφρούρησεν, ὡς ἐρρέθη, περιπολοῦσα ἐν νυκτὶ τὴν πόλιν, ἐφύλαξε δημόσια καταστήματα καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπετέλεσε μέρος τῆς φρουρᾶς τῆς Ἐθνικῆς Σύνελεύσεως».

Η Πανεπιστημιακὴ φάλαγξ ἔδρασε κυρίως κατὰ τὸ πρῶτον τῆς συστάσεως τῆς ἔτος, δτε οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν ἡριθμοῦντο εἰς 600 καὶ διῆροῦντο εἰς πέντε λόχους, καὶ κατὰ τὸ δεύτε-

ρον δτε οἱ ἀνδρεῖς τῆς ἀνῆλθον εἰς 840 καὶ ἀπετέλεσαν διάλογον μετὰ λοχαγοῦ, ὑπολοχαγοῦ καὶ δύο ἀνδυπολοχαγῶν. Κατὰ τὸ μετέπειτα ἔτη ἡ φάλαγξ καίτοι ὑφισταμένη οὐδὲν ζωῆς σημειον δεικνύει. Κατὰ Νοέμβριον δικαίως τοῦ 1873 οἱ φοιτηταὶ ἔζητησαν τὴν ἀναδιογάνωσιν αὐτῆς. Τὸ κίνημα τούτο τῶν φοιτητῶν μετὰ διαφόρους φάσεις ἐξετράπη εἰς δχλαγωγικόν, ἐπῆλθον ἐπανειλημέναι συγκρούσεις πρὸς τὰ ἀστυνομικὰ δργανά καὶ τὸν στρατόν, δστις κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπετέθη κατὰ τῶν φοιτητῶν, δν πολλοὶ συνελήφθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν, καὶ κατὰ μίαν τῶν συρράξεων οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες εἰσῆλθον καὶ εἰς αὐτὸν τὸ Πανεπιστήμιον, ἵνα συλλάβουν τὸν ἐκεῖ κρυφθέντας. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἐπῆλθεν ἔρις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Πανεπιστημίου, καὶ αἱ ταραχαὶ ἔξτροποι οὐδέποτε μέχρις οὐδὲν κατὰ Φεβρουαρίου τοῦ 1874 πτῶσις τῆς Κυβερνήσεως ἐπέφερε τὸ τέλος αὐτῶν. Οἱ φοιτηταὶ ἔζηκοι λογούντων νὰ ξητοῦν τὴν ἀναδιογάνωσιν τῆς φάλαγγος, ἀθιρούντων δικαίως τὴν ἡδη, καὶ τὸ Υπουργεῖον τῆς Παιδείας διέταξε ν ἀναγραφῇ εἰς τὸ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΣΠΟΦΟΡΟΥ

πρόγραμμα τοῦ Πανεπιστημίου τὸ μάθημα τῆς διπλασίας καὶ νὰ συνταχθῇ νέος δργανισμὸς τῆς φάλαγγος, διτὶς ἐκυρώθη κατὰ Νοεμβρίου τοῦ 1875. Ἀλλὰ μετὰ τοία ἔτη, ψηφισθέντος τοῦ νόμου περὶ γενικῆς στρατολογίας, κατηργήθη ἡ Πανεπιστημιακὴ φάλαγξ.

Φιλολογικοὶ καὶ ἄλλοι διαγωνισμοὶ

Κινέα τοῦ Πανεπιστημίου ἀποστολὴ ἦτον ὁ καταρτισμὸς τῶν εἰς αὐτὸν φοιτώντων εἰς ἐπιστήμονας τελείους. Ἐντεῦθεν δὲ προέκυψεν — ὡς φυσικὸν ἀποτέλεσμα — καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ πρόσοδος τῶν καθόλου γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν, διότι οἱ διδάσκοντες ἐφιλοτιμοῦντο καὶ δι’ ἴδιαιτέρας αὐτῶν ἐργασίας πλὴν τῆς διδακτικῆς νὰ συντελέσουν δύον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐπιστημῶν. Ἀλλ’ ἐκτὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ ταύτης τὸ Πανεπιστημίον ἔχετέλεσε καὶ ἄλλην, ἡ δοτοία ἐπερπέντα εἶναι ἐργον τῆς Ἀκαδημίας, διὸ ἐλειτούργει αὕτη. Ἡ ἀνάγκη δύμως νὰ δοθῇ ὅμησις εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους πρόσοδον καὶ νὰ ἔξαφθῃ

τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τοῦ μὴ πανεπιστημιακοῦ κόσμου ὑπὲρ τῶν γραμμάτων κυρίως ἐπέβαλλεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ν’ ἀναδεχθῇ καὶ τὴν δισύμφωνον ἵσως πρὸς τὸν κυρίως σκοπόν του ἀποστολήν, ἵτις ἦτον ἡ δργάνωσις καὶ προκήρυξις διαφόρων φιλόλογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν διαγωνισμῶν, τοὺς δοποίους ἕδρων διμογενεῖς, δνειοευδίμενοι καὶ ποθοῦντες τὴν ἔκλαιψην ἐκδήλωσιν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος εἰς πάντας τοὺς σταθμοὺς τῆς διανοήσεως.

Κατὰ τὸν διαγωνισμοὺς τούτους, τοὺς ποιητικοὺς, ἡ δραματικοὺς ἡ ἐπιστημονικῶς φιλολογικοὺς ἡ θεολογικοὺς ἡ νομικοὺς ἡ ιατρικοὺς ἐβραβεύθησαν ἐπιστημονικαὶ μέν τινες πραγματεῖαι ἔξαι πλήθησαν, πληθῦσα δὲ λυρικῶν συλλογῶν καὶ δραματικῶν ἔργων, ἐκ τῶν δοποίων οὐδὲν ὀφελήθη ἡ νεωτέρα λογοτεχνία καὶ καθόλου ἡ δημιουργικὴ φιλολογία. Ἰσως θὰ ἦτο βαρὺ νὰ εἴπῃ τις ἀπεριφράστως διότι οἱ φιλολογικοὶ αὐτοὶ διαγωνισμοὶ ἔβλαψαν μᾶλλον ἡ ὀφέλησαν τὴν φιλολογίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀποβλέπων εἰς τὴν ἐπιβράβευσιν ἐργῶν μηδεμίαν ἔχοντων ἀξίαν καὶ εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἀπει-

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

φαρίδων οτιχοπλόκων, ἀξιούντων τὸν τίτλον τοῦ δαφνοστεφοῦς ποιητοῦ ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ πρόγραμματα καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων διμολογοῦν διτὶς συνέβη τὸ πρῶτον. Τὸ Πανεπιστήμιον δύμως οὐδὲν εἰς τοῦτο πταίει, διότι ἦτον ἀπλῶς ἐκτελεστὴς ἐντολῆς, ἡ δοτοία δὲν ἥδυνατο νὰ δοθῇ εἰς ἄλλον, καὶ διότι ἡλπίζει μετὰ τῶν ἕδρων τῶν διαγωνισμῶν, διτὶς δὲ τρόπος οὗτος τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ποιητικοῦ ἡ δραματικοῦ αἰσθήματος θὰ εἴχε παροπόρα ἀποτελέσματα.

Οἱ Πρωτάρεις τοῦ Πανεπιστημίου

Οἱ καθ’ ὅλην τὴν ἔβδομηκονταπεντετάραν χρηματίσαντες πρωτάρεις τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκλεγόμενοι καθ’ ἔκαστον Ἀναδηματικὸν ἔτος εἶναι οἱ ἔξις: Κωνστ. Σχινᾶς (1837 - 1838). Γ. Α. Ράλλης (1838 - 1841 ἐκλεγεὶς τρις κατὰ συνέχειαν) Νικόλ. Κωστῆς, Μισ. Ἀποστολίδης, Κ. Ἀσπόπιος, Νεόφ. Βάμβας, Θεόδ. Μανούσης, Ἀλεξ. Βενιζέλος, Ιωάν. Α. Σούτσος, Φίλ. Ιωάννου, Γ. Α. Μαυροκορδάτος, Μισ. Ἀποστολίδης, Σπυρ. Πέτρης, Περ. Ἀργυρόπουλος, Νικόλ.

Ο χωρισμός τοῦ Πανεπιστημίου — H περιουσία τοῦ — Οἱ δωρηταὶ καὶ εὐεργέται.

Μέχρι τοῦ 1911 τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον περιελάμβανε δύος τὰς σχολὰς καὶ ὁ δργανισμὸς αὐτοῦ δὲν εἶχε μεταβληθῆ ὥστιωδῶς.¹ Άλλ' ὅταν τὸ κληροδότημα Δόμπτολη πρὸς Ἰδρυσιν Πανεπιστημίου πεφῆλθεν εἰς χειρας τῆς Κυβερνήσεως, παρέστη ἀνάγκη καὶ ὁ δργανισμὸς νὰ μεταβληθῇ καὶ ἡ σύνστασις τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος νὰ λάβῃ ἄλλην μορφὴν. Ρητὸς δρος τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστον Δόμπτολη ἀπῆτε τὴν Ἰδρυσιν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν· τὸ δὲ Πανεπιστήμιον τοῦτο νὰ περιλαμβάνῃ Φιλοσοφικὴν καὶ Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ νὰ ὀνομασθῇ Καποδιστριακόν. Ή Κυβέρνησις, θέλουσα ἀφ' ἔνδος μὲν νὰ πληρωθῇ ὁ δρος οὗτος τῆς διαθήκης, ἀφ' ἔτερου δὲ ν' ἀντικρύστη τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, τὸ δόποιον θὰ προέκυπτεν ἐκ τῆς ὑπάρξεως δύο Πανεπιστημίων, ἢναγκάσθῃ ἀντὶ τῆς Ἰδρύσεως νέου τοιούτου, νὰ χωρίσῃ τὸ ὑπάρχον εἰς δύο. Καὶ οὕτω ἀλλὰ μὲν σχολαὶ τῆς Ἱατρικῆς καὶ τῆς Φυσικομαθηματικῆς ἀπετέλεσαν τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, οἱ δὲ τῆς Νομικῆς, Φιλοσοφικῆς καὶ Θεολογικῆς τὸ Καποδιστριακόν. Ἀμφότερα δύος ταῦτα ἔχουν ἕνα Πρύτανιν, ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῶν καθηγητῶν δλων τῶν Σχολῶν, καὶ μίαν Σύγκλητον. Ὁ δὲ χωρισμὸς οὗτος ἔγινεν ἀφροδιμῇ νὰ πραγματοκοιτῇ τέλος καὶ ἡ τόσον ἀπὸ πολλοῦ ἐπιζητουμένη μεταρρύθμισις ἐπὶ τὸ βέλτιον τοῦ πανεπιστημιακοῦ δργα-

Αμφότερα τὰ Πανεπιστήμια ἔχουν ίδιαν περιουσίαν. Καὶ τοῦ μὲν Ἐθνικοῦ, εἰς τὸ δὲ ὅποιον ὑπάγονται καὶ ὅλα τὰ παραρτήματα (ἥτις Χημεῖον, Αἴγινήτειον Νοσοκομεῖον, Ἀρεταίειον, Αστυκλινική, κ.τ.λ.) ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 12,452,957, ἐκ τῶν ὅποιών τὰς 798,242 δραχ-
ἀντιτρόσωπεύει ἡ ὁἰκοδομὴ τοῦ Πανεπιστημίου,
τὰς 2,220,946 δραχ. τὰ διάφορα ὄχηντα καὶ
παραρτήματα ἀντοῦ, τὰς 2,226,384 αἱ νομισμα-
τικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ συλλογαί, τὰ τιμαλφῆ
ἀντικείμενα, τὰ βιβλία, μουσεῖα κ.λ.π. τὸ δὲ
ὑπόλοιπον ποσὸν τὰ εἰς χρεώγραφα καὶ ἐντό-
κημα καταβάσεις κληροδοτήματα

Τοῦ δὲ Καποδιστράκου εἰς δραχ. 7,000,000
καὶ πλέον μὲ εἴησιον εἰσόδημα δρ. 309,769,92
περίπου.

“Η κοιλοσσαία αὗτη περιουσία ἀπέτελεσθη ἀπὸ τας συνεχεῖς διωρεάς τῶν Ἑλλήνων· ἀπὸ τας μυριάδας τῶν δραχμῶν τῶν πλουσίων, καὶ ἀπὸ τὸν ὅβολὸν τοῦ πτωχοῦ. Ἀναδιψόν κανεὶς τὸν κατάλογον τῶν ἀπειρούμων εὑρεογετῶν καὶ

δωρητῶν τοῦ Πανεπιστημίου δὲν δύναται³ νὰ μὴ καταληφθῇ ὑπὸ συναισθήματος βαθυτάτης συγκινήσεως, βλέπων τὴν ποικίλην προέλευσιν τῶν δωρεῶν τούτων. Παρὸτι τὰς μεγαλοπρεπεῖς αἴφνιης δωρεὰς τοῦ βασιλέως⁴ Οὐδωνος, τοῦ Ἀντ. Παπαδάκη (890,000 δραχ.) τοῦ Πλατυγένους (215,000 δρ.) τοῦ Ἀναν. Βατοπεδίνου, τοῦ Π. Παυλοπούλου, τοῦ Μπεναρόδάχη, τῆς οἰκογενείας Ἰωνιδῶν καὶ πλείστων ἀλλων, κληροδοτησάντων⁵ μυριάδας δραχμῶν ή μεγίστης ἀξίας ὄντιογάς ἐπιστημονικός, καὶ παρὰ τὸ μέγα κληροδότημα τοῦ Δόμπτολη συναντᾷ τὸ ἐκ 200 δραχμῶν κληροδότημα τῆς⁶ Ύδραιάς ὑπηρετοίας Κιαρας Ἀντ. Γκιώτου,⁷ τὴν ἔξ 20 δραχ. δωρεὰν τοῦ ἀκονιστοῦ μαχαιρίων⁸ Όκα, τὴν ἔκ μιᾶς στάθμης καὶ ἐνὸς τουφεκίου δωρεάν τοῦ γέροντος Κρητικοῦ Βαρνάβα, περὶ τοῦ ὅποιου δὴ κατὰ τὰ 1848 πρότανις Ι. Σούτσος ἔγραψεν εἰς τὴν λογοδοσίαν του :»⁹Οἱ γῆραιδες¹⁰ οὗτος ἀγωνιστής πάρουσιασθεῖς εἰς τὸν πρωταγενύοντα ἐν πλήρει πανόπλῃ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς πρωτανείας ἀνέφερε μετὰ πολλῆς συγκινήσεως, διτὶ ἔρχεται νὰ καταδέσῃ τὸν πατριωτικὸν αὐτοῦ ἔρανον, χαίρων διότι ή ἐλληνικὴ νεολαία δὲν ἀναγκάζεται νὰ προσέρχεται εἰς ἔνα παιδευτήρια, ἀλλὰ λαμβάνει παρὸ ἡμῖν ἀληθῶς ἐλληνικὴν ἐκπαίδευσιν»· καὶ δὴ πατριωτικὸς ἔρανος τοῦ ἀγωνιστοῦ Βαρνάβα ἡτο τὸ τιμημένον σπαθί του καὶ τὸ ντουφέκι του.

Οι δωρηταὶ οὗτοι, τῶν δποίων αἱ τάξεις οὐδέποτε ἡλαττώθησαν, κατενόουν βαθύτατα τὴν ἀποστολὴν τοῦ Πανεπιστημίου. Συγχριθάνοντο δτι τοῦτο δὲν ἦτο μόνον τὸ ὕδραια, εἰς τὸ δποίον θὰ ἐμορφώνετο τὸ νεώτερον ἐλληνικὸν πνεῦμα, ἀλλ' ὅτι ἦτο καὶ δ συνέκτικὸς κρίκος δστις θὰ συνενώῃ πάντοιε τὴν ἐλληνικὴν φυλὴν. Καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος δτι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐδίδαξαν καὶ ἀνεδειχθῆσαν καθηγηταὶ ἀληθῶς οφοι καὶ δτι ἔξ αὐτοῦ προῆλθον ἐπιστήμονες τιμῆσαντες τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα, ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ ἡ ἐθνικῇ, τὸ καθιστᾶ ἄξιον τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν Πανελλήνων καὶ διατηρεῖ πάντοιες ἀγρυπνον τὴν ἰδέαν τῆς ἐνισχύσεως τῆς οἰκουμενικῆς του ἐπαρκείας. Καὶ δὲν θὰ λείψουν ποτὲ οἱ τοιοῦτοι δωρηταί, ἐφ' δσον τὸ Πανεπιστήμιον μορφῶν τοὺς ἀπὸ πάστης ἐλληνικῆς γνώνιας προσερχομένους εἰς αὐτὸ διὰ νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀποστόλους τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας, θεωρεῖται τὸ προπτύγιον καὶ τὸ σέμνωμα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἀπέναντι δὲ τῆς τοιούτης ἀποστολῆς του παραβλέπονται καὶ αἱ τυχὴν ἐλλείψεις του.

ΠΑΔΗΕΣ ΣΕΔΙΔΕΣ

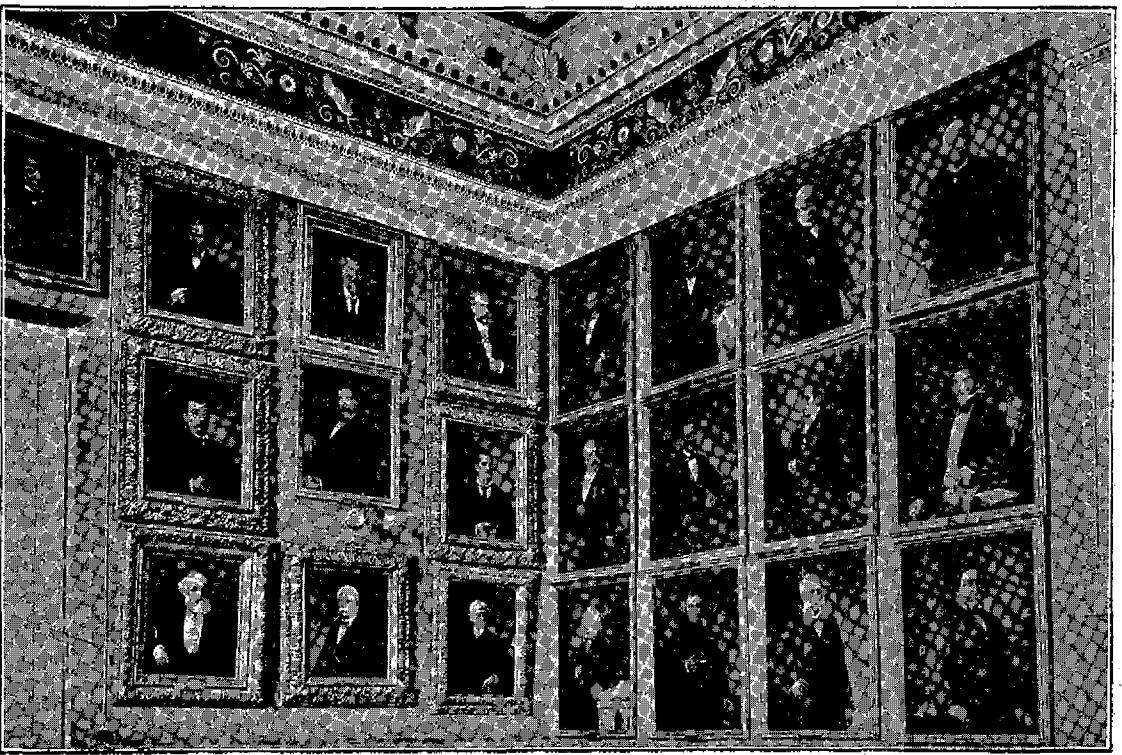
ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΣΤΩΝ

Συγχρόνως θά γείνουν ἐν Ἀθήναις αἱ ἔστραται διὰ τὴν 75ετηεῖδα τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὸ Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν, τὴν 25 τρέχοντος Μαρτίου. Δημοσιεύομεν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ πρώτην Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ή Π. Καρολίδου «Σκανδιναϊκαὶ Ἀναμνήσεις» (Ἀθῆναι 1890) δύον περιγράφοντες καὶ τὸ Η' διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀσιανολόγων εἰς τὴν Σούηδιαν, ἀντιπρόσωπος τότε τῆς Ἐλλάδος.

«Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἔνθα ἡσαν
ἡδη συνηγμένοι ἐν πνευματικῇ ἀδειφοτετρὶ οἱ διαπε-
ρέστεροι Εὐφωπαῖοι σοφοί, βαθεῖς μύσται τῆς περὶ
τὴν Ἀσιατικὴν φιλολογίαν καὶ ἴστορίαν σοφίας, οἱ
περιφρασταῖς τῶν καθηγήσαντων τῶν εὑρωπαϊκῶν
πανεπιστημάνιων μετά Ἀσιανῶν καὶ Ἀφρικανῶν καὶ
πανταχόθεν ἀλλοθεν τοῦ κόσμου συνδραμόντων σοφῶν.
Ἐνταῦθα οἱ διαπερέστεροι Χριστιανοὶ θεολόγοι καὶ
ἱερεῖς προσηγόρευον ἀδελφικῶς τὸν Βραχμανὸν θεο-
λόγον, τὸν Ἱερέα τοῦ Βράχια, καὶ τὸν ἀρχιερέα τῆς
λατοτείσας τοῦ θείου πυρός, τὸν λειτουργὸν τοῦ Θρο-
μάδον, πρὸς δὲ διαπερέπεις Μουσουλμάνους ἀντιρο-
σώπους τῆς Μωαμεθανικῆς σοφίας καὶ θεολογίας. Ἐκ
πάντων τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν συνε-
δίων τὸν τοσσόντον συχνῶς συνεργομένων κατὰ τὸν
αἰδὼν τοῦτον καὶ τὸν διαφόρους τοτούς καὶ χρόνους
οὐδὲν ὑπὸ νηφῆλην ἀντιθετάντην ἐποιῶν ἔνεχει ἐν εἰσιτῷ
τοσσοῦντον θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἰδεῖδες δοον τὸ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΙΓΑΙΟΥΣΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΜΙΑ ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΙΘΟΥΣΗΣ ΜΕ ΤΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΩΝ ΠΡΥΤΑΝΕΩΝ

τέφαν και πνευματικωτέραν ἔννοιαν τοῦ ὄντος.

Μετά τὸ τέλος τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων δὸνδός Βραχμάν Δρούβας, ἀφοῦ πρῶτον ἀπῆγγειλεν ἀγγλιστὶ εὐχαριστήριον πρὸς τὸν Βασιλέα προσφάντων, ἐξήτησεν ὅδειαν πωρὰ τῆς Α. Μ. ἵνα ψάλῃ ὡδὴν Σανσκριτοῦ ὑπὲν αὐτοῦ συντεταγμένην καὶ ἐμελῶς τετοιούμενην. Ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ βασιλέως δὸνδόν τοῦ Βραχμάναν ἐν τῇ ἐπισήμᾳ ἀντοῦ βραχιανικῇ στολῇ ἀνελθὼν τὸ βῆμα ἔφαλε μελφικῶτατα τὴν ἔξης ὥδην :

Ἡ τῆς σοφίας θεά, ἡ λευκὴ καὶ εὐκλεής Βαχαράτη, εἶδε τὸ σκότος βιαδὺν τῆς νυκτὸς τὴν Ἰνδίαν παλάτων. Ἐπικαθίσασα τότε τοῦ λάμπτοντος κύνεν τῆς φεύγει καὶ διελθοῦσα τὸν κόσμον τὸ φῶς πανταχοῦ ἔγειται.

Τὰ δυτικὰ τῆς Ἀσίας οἱ Σάκαι λιμαίνοντο τότε καὶ Τουρκούσκαιων¹ καὶ ἄλλων ἐπάλληλα στήθη βαρ-

[βάρων.]

Αίμα, ὁσάν τοντοῦ τῆς ἐσπέρας ἔχύνετο πέριξ, καὶ ζοφερώτατον σκότος, τὸ χρῶμα τῶν δενδρῶν Γαμάλας, εἰς ἀπεράντους ἔκτάσεις τῆς χώρας δεινὸν ἔηπλουτο.

¹ Οὗτοι (Tarscha) καλεῖται λαός τις ἐν ταῖς Ἱερογύνιμαῖς ἐπηγραφαῖς τῆς Ἀλγύπτου διοῦ μετ' ἄλλων λαῶν Μιαρασαλῶν ἐπιδρομᾶς ποιούμενος εἰς Ἀλγυστον. Θεωροῦσι τινες τὸ ὄντος συγγενὲς πρὸς τὸ Τυρρηνὸς ἢ Τυρσηνὸς ὃς ἐκαλοῦντο οἱ Πελασγοὶ εἰς Μιαρός Ἀσία καὶ ἐν Ἰταλίᾳ.

Π. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ

1 Κατὰ τριετεῖν συγκροτούμενοι Ἀσιανολόγων σύνδοι.

2 Γυνὴ δηλ. τοῦ Βραχμάνα, θεά τοῦ λόγου (εὐγλωττίας).

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ε Σ

Ἐξω στὸν Διόνυσο, στὰ λευκὰ μάρμαρα ἐσκορδίπλισθησαν οἱ ἀνθρώποι — ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν σημαίαν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος — κομίζοντας ἀνάμεσά τους τὰ δυὸ ἀνδητὴς Γαλλίας. Τὸ ἔνα ἀνδητὸς μὲ τὴν εὐωδίαν μιᾶς θαυμαστῆς δωρικότητος, — δὸς Ριστέν. Τὸ ἄλλο, κάλυκας δίπλα στὸν γέρο-σοφό, μὲ τὰ χρώματα καὶ τὴν φρεσκάδα μιᾶς ἀφρόντιστης ζωῆς — ἡ γυναικά τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ. Ὁ λαμπρός τῆς, σὰν εὐωδιασμένος καρπός, — δὸς ὅτικος τοῦ πεθαμένου ποιητοῦ Σαμαΐν γι' αὐτὴν λέει καὶ ἐγράφηκε.

Προχωρήσαμε. Τὸ μάρμαρα ἔλαμπταν στὸ χτύπημα τοῦ ἥλιου ἐπάνω τοὺς, καὶ ἀφινανθαμέτῳ φῶς σεμνῆς μετριόφροστούντης. Δεξιὰ ἐφρύσκωντες λοφίσκος πενκοσταριμένος, μὲ λούλουδάκια γαλάζια στὴν σκιά, σὰν χνοῦντι ποὺ ἐβλάστησες ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασι τοῦ οὐρανοῦ. Λουλούδια, λουλούδια, ἴδιες διττασίες ποὺ τὶς ἐπρόφθασε ἡ ἡμέρα. Λουλούδια ἀερίνα, δμοιαὶ μὲ παιγνιδούματα φωτεινοῦ χρώματος, μὲ τὰ πέταλα ὀλάνοιχτα καὶ ἀργοκινούμενα, ὑγρὰ ἀκόμα ἀπὸ τὶς μυστικὲς συγκινήσεις τῆς νύχτας.

Κόρη καλλιτεχνική μὲ στέμμα ἀπὸ ἀκτίνες, καὶ φωνὴν ἔστην ἀπὸ τὸ πάθος, εἴπε τότε ποιήματα τοῦ διδασκάλου. Κι' οὐτὸς ἀκουγε τὴν κόρην προσεπικά, μὲ ἀγαλλίασιν δὲ εὑρέθηκε στὴν μακρινὴν Ἐλλάδα μιὰ ψυχοῦλα τόσον εὔμορφη νὰ ἀγαπάῃ τὶς φαντασίες του. Ἀκούβιώντας στὸ νέο χέρι τῆς γυναικάς του, κάτι τῆς εἴπε χαμογελώντας παράξενα, ποιὸς ξεύρει τί, — ζῶν τόσα εὐμορφα κάτω ἀπὸ τὴν στάχτη τῶν ψυχῶν!

Τὰ ἀσπρὰ μάρμαρα, τὰ σκυρπιστὰ κομμάτια μιᾶς γιγάντιας καρδιᾶς, μᾶς προσκάλοδαν ἀπὸ τὴν θέσι τους μὲ δσπιλα χαιρετίσματα.

Ἐμπρὸς ἔτρεχε τὸ ζευγάρι. Ριστέν καὶ στὸ βαθυγάλαζο μετάξι τοῦ πολύπινχου ἐπανωφοριοῦ τῆς δὸλιος ἔσταζε σπίθες πολύχρωμες. Τὸ μάτι τῆς ἀκτινοβολοῦσα καθαρά, ἀθώες ἐκφράσεις περνοῦσαν ἀπὸ τὸ μέτωπό της, τὸ παιδικὸν ἔκεινο μέτωπο.

Χαίρετε μάρμαρα, ἀσπρὰ σὰν νύφες, αἰώνια ἀσπρά, ποὺ οἱ ἀνθρώποι ἀνάμεσά σας φαίνονται μεγάλοι λεπέδες. Διόνυσε, ἀλήθεια, μιὰ γαλήνη, ποὺ μοιάζει μὲ λήθαργο, ἀπλώνεται τριγύρω σου σὲ μεγάλην ἀκτίνα. Χάνεσαι, χάνεσαι βιαστικὰ φεύγομεν ἀπὸ κοντά σου, δμως ἀληθινὰ σὲ μιᾶς φεύγεις, — Διόνυσε μὲ τὴν μεγάλην ἐσωτερικὴν ζωὴν ἐνδὸς θρύλοι ποὺ δὲν θὰ πεθάνῃ.

Στὴν Κηφισιά. Στὸ πάρκο ἔδω καὶ ἔκει καλαμίνιες πολτρόνες πράσινες, ἔλαφρές, σὰν δαντελλένιες. Τὸ μεγάλο ξενοδοχεῖον βοιτίζει ἀπὸ τὴν προστοιμασίαν. Φρούτα, ἀγδη, κρασία ποὺ φέργουν στὰ ποτήρια τῆς ἑορτῆς. Ἐτοιμασίες, χαρά, φυσιογνωμίες συμπαθητικές, ἔξωρασμένες ἀπὸ τὴν σκέψιν. Γυναικες κουρασμένες, ἄλλες ἀπὸ τὰ χρόνια, ἄλλες ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ νοῦ, σωτάπινον στὴν σκιὰ τῶν δένδρων. Ἄπο μαρνά ἔνα ριπίδι χωματιστὸ μῆνης δὲν έρχονται καλεσμένοι. Ἀργά ἀνεβαίνει τὰ μαρμάρενια σκαλιά ἡ μικρή συνοδεία καὶ γιὰ λίγες στιγμὲς δὸκπος ἔρημος. Βήματα δὲν ἀκούγονται.

Περιβόλι ἔδημο, χωρὶς ἀνθρώπους, ποὺ τὸ κατοικοῦν πουλιά καὶ πεταλούδες ὀργοπετούμενες μὲ ἔκστασι. Καὶ δὸλος μάγος, δὸλιος ἀπὸ πάνω πατεβαίνει ὀλόχρυσος, δείχνοντας βαθύτερη τὴν σκιά. Κι' ἀκούγονται κτύποι ποὺ μοιάζουν σὰν καρδιᾶς ἔχειλισμένης ἀπὸ πόνο γιὰ τὸ ἐλάχιστο πετούμενο. Καὶ φτεροκοπήματα παντοῦ καὶ πουθενά — αὐτὸς εἰνε περιβόλι, ἔτοι τὸ θέλω, νὰ τὸ κατοικοῦν διπτασίες μοναχά ψυχὲς ποὺ ἐπέρασαν, εἴτε ποὺ θάρρουν μιὰν ἡμέρα.

Στὸ τραπέζι τὸ κεντημένο μὲ ἀνεμῶνες καὶ ἄλλα βιονήσια λουλουδάκια, ἥταν ἔκεινη ἡ δμορφώτερη στιγμή: ποὺ δὸς Ριστέν μὲ τὰ ἀσπρὰ μαλλιά ἐστηκάθη καὶ ἀκούμπησε τὶς δυὸ πυγμὲς, συλλογισμένος, στὸ ἀσπρό τραπέζομάνδηλο. Ἐμοιαστε τότε ἀνδριάντα μελαχροίνόν, ἀκίνητον στὸ πυκνὸν ρυτίδωμα τοῦ συλλογισμοῦ. «Ολοι ἔστηλωσαν τὰ ματιά πρὸς αὐτόν, καὶ στὴ βάθεια ἡσυχία ἔνα ποιλάκι ἀκούσθηκε νὰ κτυπᾷ τὸ τζάμι μὲ τὸ ψηκόπινο ράμφος, ἀφίνοντας χαρούμενον κελαϊδισμόν. Ὁ γέρω - σοφὸς ἔξεσπαστος δὸλιος βροχή, ποὺ τὴν ἐμάξεισαν ἡμέρας πολλὰ σύγνεφα. Τὰ μάτια του, ἀτενίζοντας τοὺς Ἐλληνας, δὲν ἡμιπόρεσαν νάποφύγουν τὴν ἐπίδρασι τοῦ ἀρχαίου γοήτρου. Καὶ σ' ἐμᾶς τοὺς σημερινοὺς ἔχαιρετο πειδού πολὺ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δύναμιν τῶν πατέρων.

Στὸν κῆπο δόλοι. Τόση ἥταν ἡ ησυχία τοῦ καῦμένου τοῦ κῆπου. Ζευγάρια ἐσκορπίσθηκαν κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, στὴ χλόη τὴν μαλική. Ἡσαν ἔνα ἀλησμόνητο μεσημέρι, ζεστὸ καὶ βαρύ — δίχως ἀγερμό, πνιγμένο σε μιὰ γλυκείαν

λωνησία. Σ' ενα παραμέρισμα τῶν δένδρων, ἀπὸ μακρινά, φαίνεται στρωμένο ἔνα χαλὶ παχύ, δύμοιο στὸ χρώμα μὲ τὸν οὐρανό.

Μιὰ γυναικα ἀκτινώτῃ πετᾶ τὰ σανδάλια τῆς καὶ τρέχει πρὸς αὐτό, καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, καταμεσῆς, στέκει ἀκίνητη, καὶ μᾶς κυττάζει δλους, ποὺ μαζευθήκαμε γόνῳ τῆς. Εἶναι ἡ συντεξόφιοσσα μας τοῦ τραπεζιοῦ καὶ τῆς γιορτῆς, ἡ Ἰσιδώρα Δούνικα, μὲ τὸν χιτῶνα σὰν ὅπο χρυσάφι παλῆρο.

Δυὸς στρογγυλὰ μάτια σὲ προσήλωσι μυστικῆς πρόσευχῆς καὶ καστανόχρωσα μαλλιὰ τριγύρω, σὲ ἐλαφρὰ πλεξίδα. Δὲν φρεΐ τίποτε, μιὰ Εἴνα διτλωμένη σὲ ἀνάρεφο μεταξωτά.

Ο Ριστέν τὴν ἑκύτταξε ἀκατάπαυστα τὴν ἀγγεῖλην δασι, κι' αὐτὴ σ' αὐτὸν ἀφίερωνε κάθε τῆς κίνησι. Γιατὶ ἡ Δούνικα μιλεῖ μὲ τὴν κίνησι — καὶ μιλεῖ τόσο εὐγενικά, τόσο βαθειά, τόσο ἐπιβλητικά, τόσο ἀλησμόνητα.

Στὴν πρώτη μελφδία τοῦ Γκλούκ, ἡ χορεύτρια κρύβεται, σὰν νὰ τὴν καταπίνουν τὰ κλαδιά.

Ολοὶ τὴν ζητοῦμε στὸν τόπον αὐτὸν ἔχει περισσότερο ἀπὸ κάθε δλλον τὴν θέσι τῆς. Καὶ νὰ ποὺ ἔπειτεται, λαμπερή, ἐλαφρά, εὐλύγιστη σὰν λουλούδι στὸν ἀνεμο, μιὰ ἀκτίνα πυκνὴ ποὺ παίζει στὸν ἀέρα, ποὺ τρέμει σὲ μυστικές, δικές τῆς λαχτάρες, ἀγνωστες στοὺς ἀνθρώπους.

Ο χορὸς τῆς Πεταλούδας, δ' χορὸς τῆς Ἰκέτιδος Παρθένου, δ' χορὸς τῆς Προσφορᾶς, δ' χορὸς τῆς Ἀναζητήσεως. Υστερα μιὰ ἐμφάνισις τῆς σὰν ἔξαγγελος χαρᾶς. Πάλι χορός, κι' ἔνας τόσο λαμπρός, ὅδιο ταξίδεμα τῶν πουλιῶν στὸ ψηφ. Σὲ μιὰ στιγμή, ὑστερα ἀπὸ πετόγματα ὑπερήφανης ψυχῆς, μὲ τὰ χέρια ἀνεμιστά, ἤλθε κι' ἐσταμάτησε δειλὰ ἐμπρός στὸν οργισμα. Ἐβαλε τὰ χέρια στὴν καρδιά, καὶ τοῦ τὰ ἔτεινε μὲ συμβολικὸν νόημα ἀφιερώσεως, μὲ τέτοια χάρι, μὲ τέτοιο πάθος ἀφάνταστα βαθὺ κι' εὐγενικό. Τότε δὲ φρέδος ἔσκιψε τὰ χέρια καὶ τὰ ἐφίλησε ἔτσι σεμνά.

Δὲν θὰ ἔχεσσος ποτὲ τὸ φιλὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ στὰ χέρια τῆς καλλιτέχνιδος, ποὺ ἦταν ἀλλοιώτικα συγκινημένη — δπως γυναικα ποὺ ξεύρει τὴν ἀξία τῶν πνευματικῶν φύλημάτων.

Κι' ἐκυπτάχθηκαν γνώριμα, φιλικά, δίπλα ὁ ἔνας στὸν ἄλλον — τὸν χορὸ τῆς τὸν πλαστικὸ τῆς τὸν ἐπλήρωσε καλὰ δ' ποιητής, γιατὶ σὲ μιὰ στιγμὴ τὴν ἀρπάξε ἀπὸ τὸ φτερό καὶ τὴν ἐκάθησης ποντά του. Τάχα τι, δὲν ἐπέρασαν καὶ οἱ δυὸς τὸν τραχὺ δρόμο γιὰ νὰ φθάσουν στὴν ἡμέρα τῆς τέχνης τους.

Μὲ τὸ πρῶτο θάμπωμα τοῦ ἥλιου ἔνα αὐτοκίνητον ἐπῆρε τοὺς ἔνους, ποὺ μᾶς ἐχάρισαν τὴν ἡμέραν τὴν ξεχωριστήν. Μὲ μνγδαλεῖς καὶ ροδακινίες στὰ χέρια, ποὺ ἔλαμπαν στὸ φῶς, εὐλογήσαμε τὴν ἔξαφάνησι τους στὰ δένδρα.

Υστερα, ταπεινοὶ συγγραφεῖς τῆς Ἑλλάδος, κουρασμέγοι ἀπὸ ἐργασίαν ποὺ δὲν ἀνταμεφύηκε ποτέ, ἐσυρμήκαμε κατὰ τὸν σταθμό . . .

Τὴν φοὴν τῆς ἀσυνεδήτου ζωῆς ἔρχεται νὰ ἔχαφνηση μιὰ καμπάνα λυπητεοή. Ο ἀνθρωπος σταματᾶ, σκέπτεται, ἀκούει. Μέσα του βιαθειά μιὰ φωνὴ τοῦ θυμιζει πῶς τὴν σημερινή του ἀσφάλεια τὴν χρωστᾶ σὲ κάποιον δλλον, ποὺ ἔσταυρώθη σὰν αὐτὲς τὶς ἡμέρες, σὲ μιὰ μακρινὴ ἐποχή. Τότε θυμάται διάφορα καθήκοντά ἔχασμένα δλο τὸν χρόνο. Τότε θυμάται ἔνα γονάτισμα ποὺ ὑπεσχέθη μαζὶ μὲ δλους τοὺς ἄλλους ἀδελφούς τους. Ποιός θυμήθηκε τὸ γονάτισμα μπροστὰ στὸν τάφο μὲ τὸν κυλισμένο λίθο — ποὺ ὑπάρχει, ὅδιο ἐρείπιο σκιαγραφίας στὶς ψυχὲς τῶν χριστιανῶν. Οὐδὲ τὴν δύναμιν μιὰς Μαγδαληνῆς — γλυκειᾶς ἀδελφῆς τοῦ ἔλεους, ὑστερα ἀπὸ ἔνα κουραστὶδ πάλευμα στὶς φλόγες τῶν παθῶν. Οὐδὲ τὴν πίστιν δυὸ Μυρόφρων. Βαθύτερες λοιπὸν ἔκεινες γυναικες, πιὸ αἰσθαντικὲς ἀπὸ μᾶς, παραδείγματα γενναίων θελήσεων, — καὶ δρμος τοῦ λαοῦ, ταπεινὰ λουλούδια. Ωστε ἡ ζωὴ καὶ ἡ γνῶσις δὲν δυναμώνουν τὶς εὐγενικὲς δρμές, δὲν ἀνοίγουν τὰ μάτια ἐμπρός σ' ἔνα σοφὸ πόνο, ἐμπρός σὲ μιὰ τρανὴ θυσία. Ή ἀδιάκοτη συγκίνησις τῆς σημερινῆς ζωῆς, ποὺ ἔχει πόνους σὰν μικροβελονίες κάθε στιγμή, παραλύει τὰ ἀνθρώπινα αἰσθητικὰ μέσα, τὰ ἐκφυλίζει, τὰ κάνει ἀχρηστα. Υστερα, κατὶ τρομερό, δὲν τὸ αἰσθάνεται δ' ἀνθρώπος, μιὰν ἡθικὴ ἀνατροπή, ἔνα σπουδαῖο γκρέμισμα στὰ τείχη τῶν νόμων.

Καὶ χτυπᾶ ἡ καμπάνα καὶ δὲν τὴν ἀκούει δ' κόσμος σὰν ἄλλοτε. Όλο καὶ πιὸ μακρινὰ ἡ φωνὴ τῆς ἀκούγεται, σὲ βάθη ποὺ δὲν τὰ ἔκρινε τὸ μάτι.

Η Μαγδαληνὴ πληγώνει τὰ γόνατα πλένοντας μὲ μῆρα τὰ πόδια τοῦ ἔσωτικοῦ Διδάσκαλου. Ο Χριστὸς σταυρώνεται, οἱ μυροφόρες μαδοῦν τὰ μαλλιά τους ἐπάνω ἀπὸ τὸ πτῶμα του στὴν ἀναστοῇ νύχτα. Η καμπάνα χτυπᾷ τῶρα γιὰ νὰ ξανάθυμισῃ δλος αὐτὰ — γνωρίζοντας καλὰ τὴν ὀμέλεια τῶν ἀνθρώπων. Όμως αὐτοίς, κατὶ μικρὲς πληγὲς στὴν καρδιά, δὲν τοὺς ὀφίνουν νὰ νοιώσουν τὸ μαρτύριο τὸ φρικτό, ποὺ ἀνεβάζει τὴν θλιψί τῶς τὸν οὐρανό, καὶ τὸν κάνει βαρύνθυμο.

ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΔΟΥ

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΡΙΣΤΕΝ ΥΠΟ Ζ. Α. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΔ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ*

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ζωῆς τοῦ "Οσκαρ Οὐάϊλδ ξενακολουθοῦν νὰ συλλέγωνται ἀπὸ φίλους καὶ θαυμαστάς του. Ἰδού μερικαὶ πολὺ ἐνδιαφέρουσαι:

"Οσοι ἐγνώρισαν τὸν Οὐάϊλδ στὸ Παρίσι, δὲν ἡμποροῦσαν νὰ πιστεύσουν ὅτι ἡτον ἔνοχος τοῦ ἔγκληματος, διὰ τὸ δποῖον κατεδιάσθη. Ἐνδυμοῦντο τὸν ἀνθρωπὸν αὐτὸν, ποὺ τοὺς διηγεῖτο ἰστορίες μετὰ τὸ δεῖπνον, τὸν ἀνθρωπὸν αὐτὸν, ποὺ διεκρίνετο διὰ τὴν εὐγένειαν του εἰς ἕνα τόπον τόσον εὐγενικόν, δον ἡ Γαλλία, τὸν ἀνθρωπὸν αὐτὸν ποὺ πολλοὶ ἡμποροῦσαν νὰ μαρτυρήσουν τὴν ἀγαθότητά του, ποὺ δὲν ἡμποροῦσε ν' ἀκούσῃ χωρὶς ἀηδίαν τὶς ἀδιάντροπες συνομιλίες δποὺ γενικῶς παρακολούθουν ἔνα καλὸν δεῖπνον. Ἡ δικη του καὶ τὸ τέλος τῆς τοὺς ἔκαμαν τὴν ἐντύπωσιν κάποιουν φανταστικὸν ἐφιάλτου. Ὁταν ἡ ἀκριτομύθεια τῶν φίλων του τοὺς ἔπεισε διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀπήντησαν ὅτι ἡτον ἐπίσης ἀληθὲς πὼς δ Οὐάϊλδ ἡτο τρελλός, πὼς ὑπάρχουν ἀνθρωποὶ ποὺ προσβάλλονται ἀπὸ μίαν ἴδιαζουσαν τρέλλαν καὶ πὼς δὲν ὑπάρχουν νόμοι διὰ τοὺς μεγαλοφυεῖς. Ὁ Ἀνρὶ ντὲ Ρενέ, δ ποιητὴς καὶ μυθιστοριογράφος, ποὺ εἶχεν ἐκλεγῆ μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἀνέλαβε μ' εὐφράδειαν τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Οὐάϊλδ, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Ὁ Μερρίλ καὶ δ Ντεσάν ἔκαμαν διὰ τὸ δυνατὸν νὰ γείνῃ, ἀλλ' οἱ ἀγῶνες των ἔμειναν χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τὸ θέατρον «Τὸ Ἔργον» παρέστησε τὴν Σαλώμην μὲ τὸν Lugnè - Ροέ εἰς τὸν ρόλον τοῦ Ἡράδου, καὶ δ Οὐάϊλδ ἔγραψεν ἀπὸ τὴν φυλακήν του: «Εἶναι μιὰ παρηγορία γιὰ μένα νὰ συλλογίζωμαι πὼς τὴ στιγμή, ποὺ εἴμαι βυθισμένος στὴν ντροπὴ καὶ τὴν περιφρόνησι, λογαριάζομαι ἀκόμη γιὰ καλλιέργης. Ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔνοιασθα περισσοτέραν εὐχαριστησιν, μὰ μοῦ φαίνεται ὅτι εἴμαι νεκρὸς γιὰ κάθε συγκίνησι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὴν ἀπελπισία. Μολαταῦτα σᾶς παρακαλῶ νὰ κάμετε γνωστὸν στὸν Lugnè - Ροέ διὰ συγκινόνυμαι ἀπὸ τὴν τιμὴν ποὺ μοῦ ἔκαμεν. Εἶναι κι' αὐτὸς ποιητής».

Στὴν ἐποχὴν αὐτὴν, δποὺ οἱ Ἀγγλοι δημοσιογράφοι δὲν ἔκαναν νὰ τὸν ὑβρίζουν ἡ νὰ μὴ ἀναφέρουν τὸ δνομά του, δποὺ δλεὶς οἱ μητέρες, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπηγόρευαν νὰ διμιλοῦν διὰ τὸν ἀνθρωπὸν αὐτὸν καὶ τὰ ἔργα του, δποὺ οἱ θαυμασταὶ τῶν βιβλίων του ἔκρυβαν τὴν προ-

* Απόσπασμα ἀπὸ ἀρθρὸν δημοσιευμένον εἰς τὸ "T. P's Magazine".

τίμησίν των, σὰν ἀξιοκατάκριτον ψηφοκείαν, ἐὰν ὑπάρχῃ πάποια ἀλήθεια εἰς τὸ λόγιον «ξῆ κανεὶς ἔκει ποὺ τὸν ὄγαπον» ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἀληθινὰ διὰ δ Οσκαρ Οὐάϊλδ ζοῦσε στὸ Παρίσι.

Η ΜΟΙΡΑΙΑ ΤΡΑΧΕΙΟΤΟΜΙΑ

Οταν δ Οὐάϊλδ ἐβήγηκεν ἀπὸ τὴν φυλακήν, ἐπέρασε τὴν Μάγχην διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Διέπτην καὶ ἐπῆγε νὰ ἐγκατασταθῇ μὲ τὸ φευδώνυμον Σεβαστιανὸς Μέλμοθ εἰς τὸ μικρὸ χωριό τοῦ Μπερνεβάλ. Εἰς τὸν Ἀντρέ Ζίντ, ποὺ ἐπῆγε νὰ τὸν ἰδῃ, δ Οὐάϊλδ εἶπε τόσον καθαρὰ δον καὶ εἰς τὸ De Profundis, πῶς ἐννοοῦσε τὴν ἔξακολούθησιν τῆς ζωῆς του. «Ἡ φυλακὴ μὲ ἄλλαξ τέλεια, ἔλεγε. Τὸ ἐφανταζόμουν διὰ θὰ μου ἔφερνε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτό... Δὲν πρέπει ποτὲ κανεὶς νὰ ξαναρχίζῃ τὴν ἴδια ζωὴ... Ἡ ζωὴ μου μοιάζει μὲ ἔργον τέχνης καὶ ἔνος καλλιτέχνης δὲν ξαναρχίζει ποτὲ τὸ ἴδιο πρᾶγμα... ἐπεὶς γιὰ νὰ μὴ τὸ τελειωσῃ. Καὶ προσέθεσε: «Τὸ κοινὸν εἶναι τρομερόν δὲν γνωρίζεις ἐναντίον παρὰ ἀπὸ τὰς τελευταίας του πρᾶξεις. »Αν ξαναρχίζει τώρα στὸ Παρίσι, δὲν θάβλεπται σ' ἐμένα παρὰ τὸν κατάδικον. Δὲν οκοπεύω νὰ ξαναπαρουσιασθῶ, προτοῦ γράψω ἔνα δρᾶμα. «Εως τότε πρέπει νὰ μ' ἀφήσουν ἥσυχο». Εἰς Μπερνεβάλ ἔνοιασεν ἔνα ἔξοχικό σπιτάκι καὶ ἔγραψε τὸ Ballad of Reading Gaol. Δὲν κατώρθωσεν δμως νὰ γράψῃ τὸ δρᾶμα του, ἀν καὶ εἶχεν εῆδει δύο θέματα κατὰ τὴν διαμονήν του εἰς τὴν φυλακήν.

Ολοὶ τὸν ἀγαποῦσαν. Ο ἐφημέριος τοῦ ἔδιδε θέσιν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκαλησίας καὶ ἐννοοῦσεν, διὰ τὸ χωριό τὸν εἶχε κάμει δικόν του. Εἶδεν διὰ οἱ τελωνοφύλακες ἐπλητταν, καὶ τοὺς ἐδάνεισε τὰ μυθιστορήματα τοῦ Δουμᾶ πατρός. Μὲ τὴν ἀφορμὴν τοῦ Ἰαβίλαιον τῆς Βασιλισσῆς Βικτωρίας εἰς τὸ 1897, ἔδωκεν ἔορτὴν εἰς τὴν δποίαν ἐτροφοκάλεσε σαράντα μαθητὰς μὲ τὸν διδάσκαλόν των. Ετσι ἔνας ἀνθρωπὸς ποὺ ἀναλαμβάνει τὰς δυνάμεις του ὑστερα ἀπὸ ἐγχειρησιῶν, ἐνδιαφέρεται, εἰς τὰς παρακροῦσεις του, διὰ στήμαντα πράγματα.

Ο Οὐάϊλδ εἶχεν ὑποστῆ πραγματικῶς διπλῆν ἐγχείρησιν πολὺ σοβαράν, ποὺ ἐπέτυχε: τὸν εἶχαν κάμει τραχειοτομίαν καὶ τοῦ εἶχαν ἀνοίξει τὸ κρανίον διὰ νὰ τὸν ἀφαιρέσουν μέρος τοῦ ἐγκεφάλου. Γιδ λίγον καιρὸν ἡμπόρεσε νὰ κάμη καὶ τὸν ἔαυτόν του νὰ πιστέψῃ διὰ δλα ὑπῆγαιναν καλά, διὰ δλα ἡμποροῦσε νὰ γράψῃ ἔνα δρᾶμα, νὰ φύγῃ γιὰ τὸ Παρίσι καὶ «νὰ γείνῃ

πάλιν δ βασιλεὺς τῆς Ζωῆς». Μὰ διέλησίς του δὲν ζοῦσε πιά. Μόνον σχέδια ἡμποροῦσε νὰ κάμη καὶ ἔφθασε στὸ Παρίσι χωρὶς νὰ γράψῃ τὸ δρᾶμα του.

"ΝΟΙΩΘΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΜΟΥ ΤΟΣΟΝ ΑΠΟΜΟΝΩΜΕΝΟΝ,,

Οἱ φίλοι του, καθένας μὲ τὴ σειρά του, ἔβαλαν δλοὶ τὰ δυνατά των γιὰ νὰ τοῦ γεννήσουν τὴν ἐμπιστούσην πρὸς τὸν ἔαυτόν του. Ο Στονάρδ Μερρίλ παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν του, ἀλλὰ πολλοὶ καλεσμένοι δὲν πήγαν καὶ διάπουσία των ἐπροξένησεν ἵσως εἰς τὸν Οὐάϊλδ περισσοτέραν λύπην παρὰ ἐὰν δὲν ἐδίδετο τὸ γεῦμα. Είναι σκληρὸν γιὰ ἔνα βασιλέα νὰ χάσῃ ποτὲ καὶ διάποσκευάς του. Ἐγκατεστάθη δριστικῶς εἰς τὸ σπίτι αὐτό, δποὺ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του, μὴ ἔχων πλέον, καθώς ἔλεγε, τὰ μέσα νὰ ζησῃ. Η ύγεια του ἔξησθησε, ζήχισε νὰ πίνῃ καὶ ἔχειροτέρευσε τὴν κατάστασίν του. Ὁ κ. Ροβέρτος Ρόδος τὸν ἐπειρποτοῦ ήδη καὶ τοῦ ἔφερεν ἔνα ιερέα στὰ τελευταῖα του. Ετυχε ὁστε μήτε αὐτὸς μήτε πανεὶς ἀπὸ τοὺς στενοὺς φίλους τοῦ Οὐάϊλδ νὰ εὑρεθῇ κοντά του, δταν ἀπέθανε. Ὁ Πώλ Φόρος ἐπῆγε νὰ τὸν ἰδῃ ὀλίγας στιγμὰς πὸλιν ἀπὸ τὸν θάνατόν του καὶ ἔξαναγκύστησε δταν εἶχεν ἐκπνεύση. Περιέγραψε τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον μὲ τὰ πτωχὰ ἔπιπλα καὶ τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους, τὸ δωμάτιον, τὸ γεμάτον ἀπὸ δσμὴν ἀντίσημην, δποὺ ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Οὐάϊλδ. Ήτον ἔνας ἀπὸ τοὺς διάγονους φίλους, ποὺ ἡκολούθησαν τὸ φέρετρον,

Ο Ζίντ καὶ κάπτοιος φίλος ἐπερνοῦσαν μιὰν ἡμέρα ἐμπρόδεις ἀπὸ τὴν ταράτσαν ἐνὸς καφενείου, δποὺ ἔκαθητο δ Οὐάϊλδ. Τοὺς ἐσταμάτησε καὶ τοὺς προσέφερες κάτι: καὶ καθώς δ Ζίντ ἔκαθητο ἀπέναντι του μὲ τὰ νῶτα γυρισμένα πρὸς τοὺς διαβάτας, τὸν παρεκάλεσε νὰ καθίσῃ δίπλα του. «Ω! τοῦ εἶτε, καθήσεις ἐδῶ κοντά μου. Νοιώθω τὸν ἔαυτόν μου τόσο ἀπομονωμένον τὴν στιγμὴν αὐτήν». Οταν ἐπρόκειτο νὰ πληρώσῃ, εἶδεν διὰ δὲν εἶχε ἀρκετὰ χρήματα.

"ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΑΣΩ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΟΥ,,

Μὲ δλην τὴν πτωχείαν του, ἐπειδή, δν καὶ διέλησε τὸν παρεχώρει κάπτοιο ἐπίδομα, διὸ συχνὰ χωρὶς λεπτὸν (δ Μερρίλ ἐφύλαξε μίαν πανηγυρὴν ἐπιστολήν του, δποὺ τοῦ ἔαυτοῦ σεν ἔνα μικρὸν ποσὸν «γιὰ νὰ περάσω τὴν ἐβδομάδα μου») ἥρηνθη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν καταδίκην του. Ο Φερνάν Ξώ τοῦ παρηγγείλει νὰ τοῦ δίδῃ ἐν ἀρθρον τὴν ἐβδομάδα. Ἐκεῖνος ποὺ ἐφερεται τὴν παραγγείλαν, εἶχε τὴν ἀπερισκεψίαν νὰ τοῦ εἶτη: «Υστέρα ἀπὸ τὸν θόριυβον ποὺ ἔκαμεν διὰ καταδίκη σας, εἰσθε βέβαιος διὰ δλα κατεγάλην ἐπιτυχίαν». Ο Οὐάϊλδ ἀνωρθώθη καὶ ἀπεκρίθη: «Εὔχαριστω. Αἱ ἐπιτυχίες ποὺ εἶχα ποτὲ τὴν καταδίκην μου, μὲ ἀρκοῦν».

Διέμενεν εἰς τὴν Ιταλίαν, εἰς τὴν Ἐλβετίαν, εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ πάντα ἐγύριζε στὸ Παρίσι. Κατὰ τὴν Ἐκδεσίν ἐσυνήθιζε νὰ πεονῇ δυὸς τρεῖς βραδινὲς τὴν ἐβδομάδα εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως. Ο Πώλ Φόρος καὶ δι Σουζόν τῶν «Ballades»), ποὺ τὸν συνώδευαν καμιὰ φροδὰ κατὰ τὰς παρακροῦσεις του εἰς

τὴν ἔκδεσιν, δακρύζουν δταν δμιλοῦν γι' αὐτόν. Ο Οὐάϊλδ τοὺς ἔφαίνετο πολὺ γλυκούς, δὲν εἰχε τὸ υφός δυσευχισμένον δέσμωτερο γιὰ δλα. Ο δινθρωπὸς αὐτός, τὸ ησιθνάνοντο, ἀφίνε νὰ ὀνειρεύηση εἰς τὴν ἐπιφάνειαν δτι υπῆρχε βαθειὰ μέσα του.

ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΙΑ "ΤΑ ΜΕΣΑ ΝΑ ΖΗΣΗ,,

Απέθανε τὴν 30 Νοεμβρίου 1900. Δύο χρόνια πρὶν τοῦ ἔκαμαν ἔξωσιν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον, ἐπειδή δὲν εἰχε νὰ πληρώσῃ, καὶ διέλησε τὸ ιδιοκτήτης τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Ἀλσατίας» τὸν περιμάζεψεν, ἐπλήρωσε δτι χρεωστοῦσε καὶ ἐπῆρε τὰς ἀποσκευάς του. Ἐγκατεστάθη δριστικῶς εἰς τὸ σπίτι αὐτό, δποὺ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του, μὴ ἔχων πλέον, καθώς ἔλεγε, τὰ μέσα νὰ ζησῃ. Η ύγεια του ἔξησθησε, ζήχισε νὰ πίνῃ καὶ ἔχειροτέρευσε τὴν κατάστασίν του. Ὁ κ. Ροβέρτος Ρόδος τὸν ἔφερεν ἔνα ιερέα στὰ τελευταῖα του εἰς τὸ Παρίσι, τὸ δνομά του εἰς τὰ βουλεύστα την εἰτον εἰς δλα τὸ στόματα. Οταν ἀφίνε τὸ Παρίσι διὰ τελευταίαν φοράν, δι Σουζόν τῶν «Ballades»), ποὺ τὸν συνώδευαν καμιὰ φροδὰ κατὰ τὰς παρακροῦσεις του εἰς

ΤΟ ΔΕΚΑΔΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Αγαπητέ μου, . . . 13 Μαρτίου 1912

Ο μελέγυοντος μῆς ἔμεσος δὲ οὐδὲ τὸ ὅποια λέγουντα

Ο τηλεγραφος μιας εφερε, όμως ειωθ Τ αποτελεσματα
την έκλογην, πουν δέν ήτανε διαφοριστικός απ' ότι
τα περιμένομε. Τό πνεῦμα της έπαναστάσεως δέν θά-
τανε φυσικό νά ξεπιμισθή μέσα σε υψηλό χρόνια, και τό
ξεναγώνισμα στά περασμένα νά σημάνη τόσο γογγορά,
ακόμα κι ότι έναν γραφιτό — πρόγραμμα πουν απενίγομαι—
νά σημάνη καμιά μέρος. «Οσο ξεθωμασμένη, παρδαλή,
έπονη, και ξεχωριστή στά έπαναστατικό χρονικά, όν
δειχτήκε η έπαναστασις αυτή, στάθηκε πάντα κίνημα
ανθύδοτη, ένος λαού βαριεστισμένου από την κακο-
μοιού του και πον ζητούσε, διπλω-διπως, τη λύτρωση
του από μια σκλαβιά, που χρόνια βάρανε τους δώμους
του. «Υστερ' απ' τη σκλαβιά του Τούρκου, ήρθε ή
σκλαβιά του κομματάρχη, πιο έπικινδυνή από την άλλη,
γιατί αντίς ν' ανάβῃ και να κρατή άσβυστη τη φλόγα
της λευθερίας, σαν έκείνη, αυτή αποκούμιζε περισσό-
τερο την ψυχή του γραμμή και την έκανε νά δέχεται τά
δεσμά του, σασ μια φυσική κατάστασι, διφού μοναχός
του τά σφυρηλατούσε.

Τὴν κατάστασιν αὐτῆς τὴν ζωγράφισε, μὲ λίγα παραστατικά λόγια, σ' ἔναν δέ τούς τελευταίους του λόγους ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων. Τὰ κομμάτια ἐγκαθιδρύουν σιγά-σιγά, κατώ τὴν σκέπη ἑνὸς ἐλευθέρου πολιτεύματος, ἔνα παστικόν φευδαρχικό πολίτευμα, ποὺ ὅσο ἀν δὲν ἦταν ἐπίσημα ἀνάγγωνισμένο, ἀποτελοῦσε μιὰ μεταμφιεσμένη πραγματικότητα. Ο τόπος διαιρέθηκε σε τοπαρχίες και κάθε δυνατός, μὲ τηρία τούτη, τοπάρχης σκληρὸς και τύραννος ἀνικήτος στὴν τοπαρχία τού. "Ετοι ή μισή Ἐλλάς σκλάβα μι" ἡ ἄλλη μισή λευθερη, μὰ δχι λευθερη, δπως νοιώθει κανεὶς καὶ λατρεύει κ' εὐχεταὶ τῇ λευτεριᾳ, στολζεῖν πολιτισμοῦ και προπονησ. Ἀφηνιασμένη, ἀσύρτη, ρέμπτελη, χωρὶς καμιὰ ὑποχρέωσι πόδες τὸ Κράτος και τοὺς ὅμιοις της. Μιὰ λευτεριὰ δηλαδή πιὸ ὀντότικη και πιὸ μαύρη ἀπ' τὴ σκλαβιά. Κι ἀνάμεσα τέτοιας σκλαβιᾶς και τέτοιας λευτεριᾶς, πάλευε δ λαός, γιὰ νὰ πέφτῃ μὲ τὴ σειρὴ του ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μιανῆς, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀλλής. Μιὰ τέτοια κατάστασι δὲν ἄργησε βέβαια νὰ φέρῃ τὰ φωικά ἀποτελέσματα πούφερες, και, μόλις ἀρχισε νὰ ξυπνάῃ ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, νὰ ξεσπάσῃ σε μιὰν ἐπανάσταση. Μιὰ ἐπανάστασις τηφύλη, ἀδιοργάνωτη και χωρὶς δωματιένη κατεύθυνσα — εἶναι δ ἀλλάδεσσι — μὲ τάνιτος ἐπανάσταση.

κατευναντοι· είναι η αλησεια — πα πάντα επαναστοι. Εντυχως, άν δὲν βρέθηκε στήν ἀρχῇ, ἐκεῖνος που θάβις τὸ δρμητικό φέμα της στήν κοίτην, βρέθηκε στὸ τέλος. "Ηταν ὁ σπηρειονός ἀρχηγὸς καὶ θριαμβευτῆς τῶν Φιλελευθέρων. Τ' ἀνήσυχα καὶ ἀνυπότακτα νεροῦ· ἀντὶ λαοῦ σπορισθεῖσαν καὶ νά χωνέψουσε στὸν κάμπτο τὴν χυδοῦνε μάταια σε μια θάλασσα, σφίγκανε τὴν κοίτη τους, ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τους, σοφά καραγμένον, καὶ φέραντε τὸ ἀποτέλεσμα, που πρέπει νάναι κάννενας τυφλός, για νά τ' ἀρνηθῇ.

Ἡ τελευταία φάσις τῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν αὐτὴ πού εἰδιψε στην κοίλη της ήμέρα τῆς ΙΙ Μαρτίου. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἡ Ἑλλὰς, μπορεῖ νὰ τῷ κανείς, μὲ τὸ δόνομα πάλι τὸν πρωθυπουργοῦ, πᾶς γιότασε τὰ πραγματικά της Ἐλευθερία. Δέν ἦταν ἀπλή ἐκλογή

ἡ τελευταία. Λέν την ἀκόμη πόλειμος ἄναμετεάν σε κόμματα, πρόσωπα ἢ ἄλλο τίποτα. Ἔταινε μονομαχία δύο κόσμων. Ἐνδιός παληὸν καὶ ἐνδές καινούργιουν. Ἀν είναι Βενεζέλιος ἀποδῆ, Θεοτόκης, Ράλλης. Μαυρομιχάλης, δύοιος ἄλλος ἀποκεῖ, μᾶς είναι ὀδιάφορο. Ο καινούργιος κόσμος νίκησε τὸν παληὸν. Κι' ἀφοῦ δὲ παλήὸς κόσμος φάντησε τόσο σάχημος καὶ κακομοίης, ἡ νίκη τοῦ καινούργιου είναι πάντα μιὰ ὁραία νίκη καὶ πρὸ πάντων μιὰ ἐλπιδοφόρα νίκη.

Μὲ τέτοιο βλέμμα κυνάζω, ἀγαπητέ μου, ἀπ' τὴν ἀτάφραχη γαλήνη τοῦ βουνοῦ καὶ τῶν χρόνων μου, τὰ τελευταῖς πολιτικά γεγονότα. Τὰ πρόσωπα σιβύνουν πιστοποιά μου καὶ δὲν ἀπομένουνε παρὰ μοναχὸς σὰν ἀπλᾶ καὶ μοισαία σύνθιστα. "Αν φταιξεῖς τρόφωστα ή περιστατικά δὲν τὸ ἔσω ὄκδια. Ποιὸς ἔφταιξε καὶ ποιὼς δὲν ἔφταιξε δὲν εἶναι δικῆ μου δουλειά νὰ τὸ ξετάσω. Ποιὸς ἔφταιξε περισσότερο καὶ ποιὸς λιγώτερο μοῦ εἶναι διδιάφροφο. Αὐτὰ δὲ τὰ ἔξιδιαλύνη μιὰ μέρᾳ ή Ἰστορία, ποὺ θὰ μοιράσῃ τὶς έδυνές καὶ τὰ βραβεῖα. "Αν θέλῃς μάλιστα νὰ ἔσεις, μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, κρύβω μὲν συγχινημένη συμπλάσεια, για τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ παρουσιάζονται σήμερα σὰ σύμβολο μιᾶς μαλής ἐποχῆς. "Ισως νὰ φταίνε λιγώτερο ἀπ' όσο φανταζείμενα, ίσως μειούνται νὰ μὴ φταίνε καθόλου, μέσα σὲ δόλη αὐτῆς τὴν κακομοιώδια πιστεῖ ἀξιόλογα νὰ βρίσκωνται τὰ θύματα τῶν παρεξηγήσεων, οἱ παρασυρμένοι ὅπλα ἔνα ρέμα, ποὺ δὲν στάθηκε δυνατό νὰ τοῦ ἀντισταθοῦν, οἱ καλόβουλοι ποὺ γιατί ἔναν καλὸ σκοπὸ νομίσανε πάς ήταν ἀπαραίτητο νὰ καταφύγουνε σὲ κακὰ καὶ ἀνήδυτα μέσα. Μέσα στοὺς νικημένους τῆς ζωῆς βρίσκονται συχνά καὶ ἥρωες. Μά τι τὸ θέλεις; "Οταν ἔνας κόσμιος σαρώνεται, κοινῇ είναι δύονδην ἡ μοῖρα. "Ἄς μη τὸ δώσῃ δὲν σὲ ἀνήρωπο νό βρεθῆ μέσα στα Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, δταν πέφτῃ δύπλαν τους ἡ δργή του! Μιὰ ποὺ δέμητρε διώμας ἀρχηγούς ἡ στρατιώτης, ἀφέντης ἡ ὑποτακτικός, θὰ ὑποφέρει τὴν μοῖρά του.

Ἐτσι τὴν ὑπόφεροντιν, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ παλῆου πολιτικοῦ κόσμου αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Εὔχομαι μιὰ μέρα νάποδειχῃ πώς δὲ θελήσανε τὸ κακὸ τῆς πατρίδος τους, δπως καὶ τὸ πιστεύω. Κ. εὔχομαι ἀκόμα νά εὐτυχήσῃ ἡ πατρίδα τόσουν πολὺν, ποὺ νά μπορῇ νά ξεχάσῃ τὶς κακές της μέρες καὶ νά συγχωρέσῃ πλατειὰ καὶ ίπποτακά καὶ δύσους ἔκαμαν τὸ κακὸ χωρὶς νά τὸ θέλουν. Καὶ τῷ τούς ἀγαπησῃ ἀκόμα, δπως ὁγκάσει κανεὶς τ' ὅθι φα Θύματα.

ΑΓΟΡΑΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΔΙΑΔΕΞΕΙΣ

ΕΙΣ τὴν δευτέραν διάλεξιν, τὴν ὁποίαν εἰς τὰς 3 τοῦ μηνὸς ἔκαμεν ἡ Δικ. Κλεάνθους εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἐλληνίδων ἐνάπτιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἀπό κυρίας καὶ δεσποινίδας πρὸ πάντων, ἔλαβεν ὃς θέμα της δευτέρου γυναικείου τύπου τοῦ Σοφοκλέους, τὴν Διγάνειραν, τὴν Ἡραϊδα, τῆς τραγῳδίας Τραχινίων. Ἡ Δικ. Κλεάνθους μὲ πολλὴν παρατηρητικότητα καὶ πρωτοτυπίαν ὀνέλυσε τὴν ὑπόθεσιν τῆς παθητικῆς τραγῳδίας καὶ ἀναπαρέστησε μὲ πολλὴν δύναμιν τὸν χαρα-

σητηρα και τα συναισθήματα της τραγικής αυτῆς γυναικός της Δημιανείρας, που ήγαπτησε τὸν σύντροφόν της Ηρακλή μὲ δλην· της την ψυχήν, που ἐδοκίμασε τὸν πόνον της έλητοποιίας και υπέστησε τὴν ὑπεράτην ἀπελπίσιαν, ὅπας ἔμισθεν διτι, χωρὶς νὰ θέλῃ και χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τι κάμνει παρεσκευάσας τὸν πιὸ ἐλευθερὸν δένατον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ποὺ τόσον ἐλάτερευε. Κάτοχος ποιὸν τοῦ θεματός της ἡ διμιλήτραια ἐδώς κάποιαν ἴδιαιτέρων χάρων εἰς τὴν διάλεξιν της και ἐκίνησεν ὁλὴν τὸ ἐνδιπέρφεον ὅλων ὅσους τὴν ἥκουσαν. «Ἀπὸ δλην τὸν δινόμιαν διμιλίαν της τὸ σπουδαιοτερον βέβαια μέρος ἦτον ὁ ἐπιλογος, ὅπου συνώφισε τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ χριστιανοῦ τῶν δύο ήρωτῶν τοῦ Σωφοκλέους, τῆς Τεκμήστης (δι') ἀντὴν εἰλέν ωμιλήσει εἰς τὴν πρότην διάλεξιν της) και τῆς Δημιανείρας και δους ἔκαιπαν ἐπιτυχεστάτην παρέκβασιν διὰ νά διμιλήσῃ γενικᾶς περι γυναικός. «Η Διε Κλεάνθους μὲ την διώγειαν τῆς παρατηρητικότος και μὲ τὸ κριτικόν της — ἡμιπορει κανεις νά είτη — πνευμάδι ἀνεκάλυψε και κατέστησε φανερό εἰς δλους μερικὰ λεπτὰ σημεῖα τῶν γυναικείων τύπων τοῦ Σωφοκλέους, τὰ δοπια μόγου μία δυνατή γυναικεία διάνοια ἡμιποροῦσε νά μαντεύῃ και νά τὰ ἀναζητησῃ κατόπιν εἰς δλον τὸν κύριον τῆς γυναικείας ζωῆς.

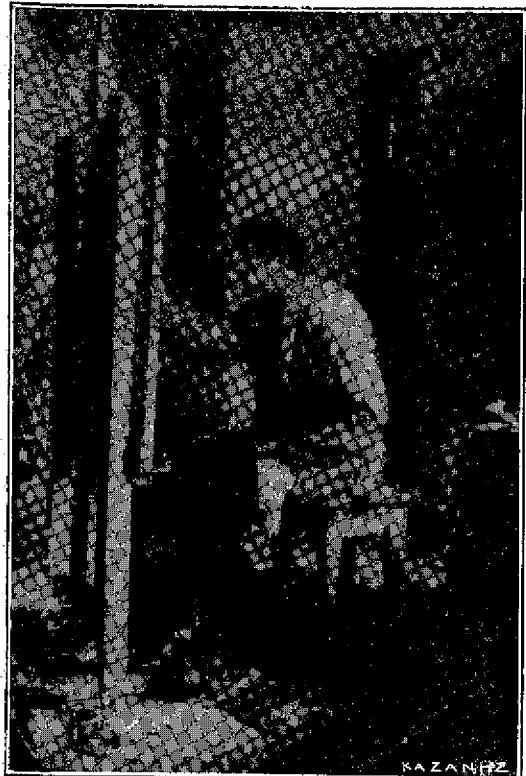
ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Εἰς τὸ φυλλάδιον τοῦ Τανόναρίου τῶν «Süddeutsche Monatshefte» τοῦ Μονάχου δ. κ. Μαΐωντος Τριανταφύλλιδης ἔκαμε γνωστὰς εἰς τὸ γερμανικὸν μορφωμένον κοινὸν τὰς τελευταίας φάσεις—τὰς περούσινάς—τοῦ γλωσσικοῦ μας ζητήματος. Ως ἀπάντησις, ὅχι μόνον τοῦ μορφωμένου, ἀλλὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ, ἔρχονται τώρα εἰς τὸ τελευταίον φυλλάδιον τοῦ ίδιου περιοδικοῦ, τ' ἀκόλουθα, λίγα, μά τουςχειρά, μ' ὀλὴν τὴν ἡμερότητα τούς, λόγια, ὑπογραμμένα ἀπὸ τὸς κορυφαῖς τῆς Γλωσσοπολιγκῆς Ἐπιστήμης.

Διὰ τὴν τωρεινὴν θέσιν τοῦ ξηρήματος τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

ΕΜΕΙΣ «οἱ Ἐνδρωπαῖοι» (μαζὶ καὶ μὲ τοὺς Σλαύονες), ποὺ χαιρόμεθα μίαν ἐντελῶς σχηματισμένην καὶ σύγχρονην γραπτήν γλῶσσαν, συμμορφωμένην μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ μὲ τὸ ζωντανόν μας γλωσσικὸν αἰσθῆμα, βλέπομε στίς μέρες μας τὸ θέατρον: ἔνας λάός, ποὺ καὶ ἀντὸς πιστεύει τὸν ἑαυτόν του μέρος τοῦ πολιτισμένου κόσμου τῆς Εὐρώπης, νὰ είναι ἀναγκασμένος ἀκόμα νὸ παλεύῃ διὰ μίαν νέαν γλωσσικὴν μορφήν, ποὺ ἐλεύθερωμένη ἀπὸ τὰ δεσμά μας παραδόσεως δύο χιλιάδων χρόνων, παίρνει τὴν δύναμίν της ἀπὸ τὴν ζωντανήν γλώσσαν τοῦ λαοῦ. Οἱ σημερινοὶ «Ἐλλήνες εὐρίσκονται σήμερα ἀκόμα εἰς τὴν τελευταίων περίοδον τοῦ μεσαιωνὸς των: διότι τὸ ζῆτημα, ποὺ ἀπὸ τοὺς διωμανικοὺς λαοὺς ἀπὸ αἰενας τῷρα ἔχει λυθῆ, — ἀν τὴν παλαιὰ γλῶσσα τῆς παραδόσεως [για κείνους] τὰ λατινικά, ἡ ἡ ζωντανὴ ἐθνικὴ γλῶσσα πρέπει νὰ είναι τὸ ἐκφραστικὸν ὅργανον τῆς γραπτῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς λογοτεχνίας — ἀντὸ τὸ ζῆτημα διὰ τὴν σημερινὴν «Ἐλλάδα είναι ἀκόμα ἀλιτον, δύο ποὺ ἄν βγῆτε τῷρα τελευταῖα- τελευταῖα ἐπίσημη ἀπόφασις εὐνοϊκὴ διὰ τὸν μεσαιωνισμόν. Ποίαν σημασίαν τὸ γλωσσικὸν ζῆτημα ἔχει διὰ τὸν ἐλληνικὸν λαὸν καὶ πῶς ὁ γλωσσικὸς ἀγών τῷρα ἐκτελίχθηκε κι' ἀναψε, μπορεῖ ἀποιοῦ τὸν θέλει ἀπὸ τὴν καθαρὰν κι' ἔξαιρετον ἐκθεσιν εἰς τὸ φυλλάδιον τοῦ «Monatshefte») ἔνος «Ἐλληνος, ποὺ μὲ φιλολογικὴν καὶ γλω-

⁷Απὸ τὸν Ράλλειον Διαγωνισμόν — Τὸ βραβευθὲν ἔργον τοῦ κ. Δ. Μπισιμύη

«Η αισθητική τοείς δρόμους άναγνωσθεί άνοιξη τούς είς την τέχνην. Ο πρώτος είναι ή μέμησις τῆς προγενεστέρας τέχνης, δεύτερος ή αντιγραφή τῆς πραγματικότητος, καὶ τρίτος η εκδήλωσις τῶν απομάκρινων τέχνων. Έκ τούς τριῶν τούτων τῆς συνθηκολογημένης τέχνης τῆς κοινῶς ἀκαδημαϊκῆς, τῆς πραγματιστικῆς (realiste) καὶ τῆς προσωπικῆς, μόνον ή τελευταία είνε οὕτια τοῦ ὄντος τῆς τέχνης. Η πρώτη είναι ή ἀρχηγίσις, ή ἀντίφασις μάλιστα τῆς τέχνης, ή δευτέρας είνε συχνοτέρα τέχνη, διότι είνε σχεδόν ἀδύνατον διαλύτερης να ἔξιφαντεστεῖται διπλούσεν τῆς πραγματικότητος. Άλλη ή προσωπικότης τοῦ καλλιτέχνου, αὐτὴ είναι ἀκριβῶς ἐκείνο τὸ δόπιον ἀποκαθιστᾶ καὶ καθοδίζει τὴν τέχνην, ωστε ήμπορούμεν να εἴπωμεν διτὶ τὸ πρώτον καθηκον τοῦ καλλιτέχνου είνε να ἐπικήτη τὴν ἀπόδοσιν τῶν θεμάτων τὰ δύοτα τὸν ἔγγιζουν καὶ τὸν συγκινοῦν πραγματικῶς.

«Πολλαπλή θά είνε ή ωφέλεια ἐκ τῶν ἀποτελεσμά-
των τοῦ διαγνωσμοῦ τοντού. 'Ἄλλ,' δι τι πρὸ παντὸς
πρόκειται νὰ ἔξαφωμεν, εἰναις ή εὐηγένης ἄμιλλα ή δοταί
θά γεννηθῇ εἰς τάς καρδίας τῶν νεαρούς πολλιτευχῶν.
'Αμιλλα η δοποία παντοῦ καὶ πάντοτε πρότει νὰ καθο-
δηγῇ τοὺς τεχνίτας· αἱ ταπειναὶ φιλοδοξίαι οὖσαι ἡστοχο-
ρουν πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς τέχνης καὶ νέα ζωὴ ἡ
σοκορτίσῃ καὶ πάλιν τὴν χρανὸν εἰς τὴν φυλήν ή δοτοία
ἐδίδαξε τὴν ἀνθρωπότητα τοὺς νώμοις τοῦ φιλοίου.

ΕΙΔΙΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Είναι μεγάλη πολὺ ἡ σημασία τῆς Σηροτροφικῆς Ἐκθέσεως που δύοτεν ἐτοιμάζεται. Σήμερα θὰ ἀφήσουμεν νὰ αιλήσῃ ἡ ἐπιστήμη καὶ οἱ ἀριθμοί. Τὸν λόγον ἔχει δὲ κ. Σπ. Χασιώτης Κυβερνητικὸς Ἐπίδοπος τῆς Σηροτροφικῆς καὶ Μετάδουργης Ἐκθέσεως. Ο, τι γράφομεν είναι ἀπὸ τὴν θετικωτάτην διμήλιαν τους εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας πρὸ τοῦ βέβαιου μάθων:

Ἡ Σηροτροφία εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὶν καὶ τώρα

Η καλλιέργεια τῆς μορέας, ή ἔκτροφή τοῦ μεταξό-
σινάληκος, ή κατεργασία τῆς μετάξης συνδέονται
στενώτατα μὲ τὴν Ἰστορίαν τοῦ Ἐθνους μας. Κατὰ
τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ή Πελοποννήσου, μάλιστα
δι Μιστρᾶς, Καλέμα, ή Τοζτούλις, οἱ Οἴθραι, οἱ
νήσοι τῶν Κυκλαδῶν, τὰ Ἀμτελάκια τῆς Θεσσαλίας,
ή Ἀγιαὶ καὶ πλεῖσται ἐν γένει περιφέρειαι πολλά
κέρδειζον ἐν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐκ τῆς κατεργασίος
τῆς μετάξης καὶ δχι δίλγον συνετέλεσε καὶ ἡ βιομηχα-
νία αὐτῆς εἰς τὸ να συντηρῶνται οἱ Ἑλληνικοὶ πληθυ-
σμοί, νὰ ἀντέχουν οἰκονομικῶς καὶ νὰ παρασκευάζων-
ται διὰ τὸν μέγαν ἄγδονα τῆς ἀπειλεύθερωσεως. Κατά
το 1770, μόνον δι Μιστρᾶς εἰσῆγεν ἐν Μασσαλίας περὶ
σύνδηση 4 450 κατοικημ. φρ. ἐτησίως ἐκ μετάξης, ἐν ὅ σήμερον
δηλ. η Ἐλλάς δὲν παράγει κατά στατιστικήν τοῦ
Υπουργείου καταριθμεῖσαν πέρους εἰμὶ μόνον περὶ
σύνδηση 550 ὡς δο ξιλ. δικάδας χλωρῶν κουκουλίων ἀξιαὶς
αποκτούσας τῶν 2 ἑκατομμ. φράγκων. Ἄλλα καὶ μέχρι
τοῦ 50 πέριτον ἐτῶν η παραγωγὴ κουκουλίων ἀντο-

³ Απὸ τὸν Ράλλειον Διάγνωσισμόν. — Τὸ ἔργον
τοῦ κ. Γ. Γούναροπούλου

ετού ἐν Ἑλλάδι εἰς ποσὸν σχεδὸν τετραπλάσιον τοῦ ημερινοῦ, διότι παρήγοντο ἐτήσιως καθ' δὲν τὴν Ἑλλάδα μὴ ὑπολογιζούμενή τῆς Θεσσαλίας καὶ τῶν Ιονίων νῆσων ὑπέρ τὰς 2 ἑκατομμ. διάκαδας κουκουλίων λίσιας 10 καὶ πλέον ἑκατομμ. δραχμῶν. Τὴν μεταξοπαγωγὴν ἐστιμάτησε καὶ διπολιθόδρομοις ἔκτοτε ἡ οἰσθερά ἐπιδημία τῆς νόσου πεπερινῆς. Ἀλλ' ἡ ἀνακαψία υψις ὑπὸ τοῦ μεγάλου Παιστέρ τῆς αἰτίας τῆς νόσου ήταν τῆς μεθόδου τῆς παραγωγῆς στόφου μικροκοπητικού καὶ ὀπτιλλαγμένου τοῦ μολύσματος τῆς νόσου, διώκει νέαν ζωὴν εἰς τὸν κλάδον τῆς μεταξοπαραγωγῆς.

"Ολαι αι χώραι, δόπου είναι δινατάδων νά παραγέται μέταξα, έπωφελη ηποσαν της έπιστημονικής ανθής πανακαλύψεως του. Πατέρε και ανέπτυξαν πάλι την παραγωγήν της μετάξης αν και ή τιμή ανθής σήμερον ίνται πατάδι 50 το τες μικροτέρα δεκαενής, την όποιαν ίχε πρό 40 έτῶν. Και πλήγ της Κίνας και της Ταϊβάνας, ή παραγωγή κουκουνλίων διό της έπιστημης και ιδιαίτερα της προστασίας, της δοπιάς τυγχάνει παράδι της Ιούτιελας δι κλάδου οδούς ικανών ανέπτυχθη και άναπτυχθήσται και ἐν Γαλλίᾳ και ἐν Ιταλίᾳ και ἐν Ουγγαρίᾳ και ἐν Καπιάσφ της Ρωσίας και ἐν Τουρκίᾳ. Η πυγκόδημος παραγωγή χλωρῶν κουκουνλίων διέρχεται σήμερον εἰς 200 περίπου ἔκατομη. δικάδος αξίας του περίπου είναι το πραγματικόν. Εἰς πολλά δὲ δισεκατομμύρια φράγκα, μποτολογίζεται ή αᾶσα τῶν ἐκ της πατέξης παραγομένων ἐν τῷ κόσμῳ μεταξωτῶν ὑφασμάτων και τεγνονυρημάτων μεταξωτῶν ἐν γένει.

Απλουστάτην αύτων συμβουλην, η προσδοσος τούτε εκ κουκουνλίων δύναται ἐν ἀνέλθῃ παιδί μην εἰς 30 ἔκατ. μετησίως ἀντί του ἔνδος και ὥμισος εἴκατομ. ὅπερ ἔχομεν σήμερον ἐπι τῆς ἐπὶ τοσούτον παραμεληθείσης σηφορθοφίας παιδί ἡμῖν. 'Αλλ' ίνα φθάσωμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ πρέπει νά ἔχωμεν φυτεύμενα μὲ μορέας τουλάχιστον 300 ἔως 500 στρέμματα γῆς. 'Επομένως καρδιάζονται νά φυτεύθωσι καθ' ἀπασαν τὴν χώραν λαμβάνομενων ὑπ' ὄψιν και τῶν ἐξ ἀνεπαρκείας σύροτικής ἀσφαλείας δενδροφθορῶν 20 τουλάχιστον ἔκατομ. μορεοδένδρων ήτοι υπερ τὰ ίδιο δένδρο εἰς μέγα σχῆμα παιδί ἔκάτου ἀργότου. Που διη σύρωσι τὰ δένδρα ταῦτα; Έπι τῶν φυτωρίων του δημιουρίου και της Γεωργικής Εταιρείας τὰ παραγόμενα ἀχρι τούδε ποσά μωρεῶν ἀνήγοντο εἰς δεκάδας τινάς χιλιάδων δένδρων κατ' ἔτος. 'Από πέρυσι τὰ δημιουρία φυτώρια παρηγαγοῦν ἐπι σποράς περι τὰς 300 χιλ. μο-

Άλλα μετοξύ δόλων τῶν σηροτροφικῶν χωρῶν αὐτῶν ἡ Ελλάς ή ἀλλοτε κατέχουσα μίαν από τὰς πρώτας θέσεις εἰς τὴν Εὐδόπων, σήμερον δυστυχών κατέχει την πλευταίον θέσιν. Καὶ αὐτὴν δουστυχών παράγει την πλευταίον ποσόν κοκκουλών η̄ ή Ελλάς. Δὲν είναι τούτο παρόντος νά εἴτωμεν ποτία μέτρα ἔλαβον ἀλλαι κχώραι πορφ. ενθάρρυνσαι και προστασίαν τῆς μεταξο- παραγωγῆς και π. πρέπει και μητες νά ἐνεργήσωμεν ένα ξεπολιτίσουμεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς σηροτροφίας

Ο πλούτος τὸν ὅπειν προσδοκῶμεν ἐκ τῆς καλλιεργείας τῶν μορεῶν καὶ τῆς χονησιμοκοίτεως αὐτοῦ εἰς τὴν σκωληκοτροφίαν δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν παραγωγὴν κουκουλίων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχουμεν ὅπιον διῆς ἢ ἀμφοῖν τῆς πρώτης θύμης θύμη ἔχη συνέπειαν τὴν εὑρυτάτην ἀγάπτηξιν παρ' ἡμῖν τῆς βιομηχανίας τῆς μετάξης, ἡ δοποία είναι ίκανη νὰ διπλασιάσῃ καὶ τριπλασιάσῃ τὴν ἀξίαν τῶν κουκουλίων μεταβάλλει.

Tί χρειάζεται διὰ τὴν ἐπιτυχίαν

Η παραγώγη τῶν κουκουλίων δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε σπουδαῖα κεφάλαια, οὔτε κόπους καὶ μόχθους ὡς τόσαι ἄλλαι ἐργασίαι, οὔτε καμιάν δύσκολον καὶ πολύπλοκον τέχνην. Εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν δύνανται νὰ λαμβάνουσι μέρος τὰ ἀδύνατα μέλη τῆς οἰκογενείας, αἱ γυναῖκες, τὰ κοράσια, τὰ παιδία. Εἰς διάστημα 40-50 ημερῶν μία οἰκογένεια ἀγροτικὴ ἔχουσα φυτευμένα 2-3 μόνον στρέμματα μὲ μορέας δύναται νὰ παράγῃ διὰ τῆς καλλιεργείας 2 οὐγγιῶν κουκουλοστόρου μικροφύτεμνου, 80 ἑπτώ κατά μέσον ὅρον δὲ κουκουλίων ἀξίας 250 δραχμῶν μὲ τὰς δόπιας θ' ἀγοράζῃ ή οἰκογένεια αὐτὴ 800 όχι δηλ. δόλον τὸν διάτονον αὐτῆς δι' ἓν ἐτος καὶ τούτον μόνον ἀπὸ 2-3 στρέμματα γῆς καὶ μὲ ἐργασίαν τῶν γυναικοπαιδίων 40-50 ημερῶν. Ἐν δὲ τῷ ποσὸν αὐτῷ τοῦ σιτου διὰ νὰ παράγῃ εἰς γεωργὸς ἔχει ἀνάγκην νὰ καλλιεργῇ 10-20 στρέμματα σύρων. Ἀλλ' ήμεις συνιστῶντες τὴν στροφοργίαν δὲν συμβουλούμενοι ν' ἀγήσωμεν τὰς ἄλλας καλλιεργείας, τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἀμπτέλων καὶ τῶν ἐλαιῶν. Ἀλλὰ πλὴν αὐτῶν δύνανται ἔκαστος γεωργὸς νὰ

卷之三

¹ Ή Σηροτροφική καὶ Μεταξουργική. Εγκέδεσις ύπαρχουσιάς πρό των ὀρθιμαλώματας δὲ λίγην τὴν γενομονήν παρ ἡμίν σήμερον ἔργασιαν. Οἱ παραγωγοὶ θάλασσιοι μητρικοὶ βεβαιῶς νὰ ἐπιδεῖξουν ἀποτελλόντες εκθέματα εἰς τὴν ἐγκέδεσιν ταύτην τὰς προόδους των ἄνθρωπος. Δὲν πρόκειται δὲ μόνον νὰ θαυμασθοῦν καὶ ἐπαινεθοῦν καὶ νὰ βρεθευθοῦν τὰ μεταξὺ αὐτῶν δια-

κρινόμενα φὸς σχετικῶς τελειότερα καὶ ν' ἀναπτύξουν
τὴν εὐγένη ἄμιλλαν μεταξὺ τῶν παραγωγῶν, ἄλλα καὶ
νὰ διαφριμοῦνται καὶ νὰ γείνονται εἰς δόλους γνωστά, ἵνα
περισσότερον ἐκτιμῶνται καὶ εὐκολώτερον διαδίδωνται.
Ἄλλα καὶ τιμῆς θὰ φέρουν εἰς τὸν τόπον ἡ ἐπίδειξις
τῆς προσόδου, δόσην ἔχομεν εἰς τὸν οὐλάδον αὐτὸν.
Ἐπι τέλον δὲ ή "Εὔθεσις θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως
μελετηθούν, αἱ μάτριοι χούσουσι ἐλλειψεις, αἱ ἀνάγκαι τῶν
βιομηχανιῶν, τῆς μετάξης καὶ τὰ ληπτέα μέτρα τῆς
ενιούχσεως αὐτῶν.

Καὶ ἐν ᾧ οἱ παραγωγοὶ ἔχουν μέγιστον συμφέρον
νά ἑπιφελλθοῦν τὰς ἐκδέσεως αὐτῆς, εἰς τὴν διόποιαν
ἐδήλωσαν ἡδη ὅτι θὰ λάβουν μέρος καὶ ἕργοστάσια
εἴς Ἱταλίας, ἐκ Γερμανίας κλ. πολλαὶς οἱ πολῖται
καὶ μάλιστα οἱ ἀνεπτυγμένοι ἐπιστήμονες, ἐμποροὶ τα-
δεῖν εἶναι δυνατόν να μη συντρέξουσι διὰ τῆς ηθικῆς
οὐτῶν συνδρομῆς τοιωτάν τὸν ἐκθεσιν σκοπούσουν τὴν
διάπτυξιν, σπουδαίουν καλάδου τῆς ἐννικῆς ήμισυ ἔργα-
σίας, ἥ δοπια κατά πολὺ θὰ μηπάλλῃ εἰς τὴν οἰκονο-
μικήν ἐγίσχυσιν καὶ εἰς τὴν εὐθυμειώταν τῆς γώρας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΤΑ ἀποτελέσματα τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἀνέδει-
ξαν καὶ πάλιν κυβερνήτην τῆς χώρας τὸν κ. Ἐλ-
Βενιζέλον. Τὸ δὲ αὐτὸν κόμμα τῶν Φιλελευθέρων
ἐκέρδισε περὶ τὰς 145 ἔδοσες, ἐνῷ αἱ συντητικές
δινάμεις καὶ τῶν τετσάρων μόλις κατάφθισαν ἐπὶ τῆς πάλης
ταυτῆς τοῦ παρελθόντος πρός τὴν νέαν τῶν πραγμά-
των καιτάστασιν νά περισσώσουν περὶ τοὺς 35 ἀντικυ-
βερνητικούς πολιτευτάς. Χαρακτηριστικῶτατα: Ιδίως
είναι τὰ ἀποτελέσματα τὸν νομὸν Ἀττικοφοινίας,
ὅπου ἀνεδείχθησαν βουλευταὶ καὶ οἱ 22 πολὺνήφιοι
τοῦ κυβερνητικοῦ συγδιασμοῦ, διποτυχήντος διὰ πρώ-
την φορᾶν καὶ αὐτοῦ τοῦ κ. Δ. Ράλλη, τῶν Θεσσαλι-
κῶν νομῶν, τῶν Κυκλαδῶν, τῆς Εύβοιας, τῆς Αιτω-
λοακαρνανίας, τῆς Ἀρτης, τῆς Υδρας, ὅπου οὐδεὶς
ἀντικείτευμένος ἐξελέγη· εἰς δὲ τὸν νομὸν Ἀχαΐας-
λιδίας μόλις ἐπέπλευσαν δὲ κ. Ἀλ. Ζαΐμης καὶ ὁ ἀν-

Σας απολαύσουμε φιλοκωτάτα και μενο προσυνήρμος
Μ. ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΙΟΣ

Αὐτὰ μᾶς γράφει ὁ κ. Πετροκόπειος:

Φίλε κύριε Μητσολίδη, Δευτέρα 27. 3. 1912

Απόφε δέλαβα γράμμα τον κ. Μεσκάτη, ἐνός τῶν
ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ Κορυκαλενίου. Μοῦ
γράψατε: «Δέν μπορεῖ νὰ γίνεται τίποτε καὶ λυπούμασι
» πολύ. «Η ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ δώσῃ μήτε
» λεπτὸ γάλ πράγματα που δὲν ἀναφέρει ή διαδίκη.
» Καὶ ἀπόλο τάξια δὲν δέξεται τίποτε».

“Ωστε, ώς βλέπετε, τώντοτε δὲν μπορεῖ νὰ γίνη καὶ λυποῦμαι πολὺ τοὺς δὲν κατάφερα τίτοτε.

Φιλικότατα διηδός σας
Α. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ

Αφαιρούμεν λουπὸν τὰς 300 δρ. ἀπὸ τὸ ποσὸν που εἰσεπέραχθη δρ. 3596.60 καὶ μένουν δρ. 3296.60. "Οπώς ἔγραψαμε εἰς τὸ φύλακτιδιον τῆς 15 Μαρτίου 1911 θά χρειασθοῦν δύκιων δρ. 5000 διὸ τὴν προτομήν. Ἐπρός λοιποῦ. Εδρέθηκε ἔνας Πάλλης νὰ συμπληρώσῃ δι. τι πρωτοβουτήσαμε. Δεν θὰ βρεθῇ ἔνας ἄλλος νὰ τὸ συμπληρώσῃ τελειωτικῶς;"

Η ΑΙΓΑΙΟΥΝΣΙΣ

Н М О Δ А

ΕΣΚΕΦΘΗΚΑΝ ἐναν δλόκληρον χειμῶνα καὶ ἐπὶ τέλους ἀτεφάσισαν: Τὰ πανιέ. Τὰ φορέματα μὲ τις ουδὲς, μὲ τὴν στενὴν μέσην, μὲ τοὺς μεγάλους πλισθέδες πάλι. Αὐτὰ δὰ φορέσετε.

Κρῆμα στὰ δύνεισα τῶν καλλιτεχνικῶν γυναικῶν, κρῆμα στὸ προγνωστικόν μου; κρῆμα. Πρὸν προφθάση καλλί-καλά νὰ σταθῇ στὸ σῶμα, τὸ ὀδροῦ πόρεμα μὲ τὴν ἐλληνικὴν ἀρχιτεκτονικήν, — ἔνας ἀέρας δυνατός, καὶ πᾶν δῆλο, καὶ σχέδιο χαριτωμένα καὶ λεπτές ἐμφανίσεις. Τὰ πανιέ, φωνάζει ἡ μεγάλη τρομπέα, τῆς μόδας, καὶ ἡ φωνὴ ἡ ἐπιβλητικὴ ἀντηγεῖ στὴν ἄλλη ἀκρῷ τοῦ κόσμου. "Ἄς καθιστερήσουν ἀν μποροῦν οἱ κοκέτες, ποὺ στηρίζουν δῆλη τὴν ζωὴ τους στὸν νεωτερισμὸν τοῦ ἔξωτερικοῦ των.

“Ομως ἐδώ δὲν μιλούμε γιὰ τὶς κοκέτες. Αὐτές δὲν ἔχουν καμίαν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν γνῶμην, τῶν καλλιτεχνικῶν περιοδικῶν γιὰ τὴν μόδα, γιὰ τὴν ἔξελιξί της, γιὰ τὴν ψυχῆ της. Αὐτές ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν λάμψη τῆς μόδας μόνο, κι αὐτὴν μπορεῖ να τοὺς τὴν δόσω τα καλλιτέρα μιὰ χρωματικὴ ζωγραφιά — ἀπὸ εκείνες τὶς καλλομανίες που κυριαρχοῦν, σᾶν βάρβαρα ἄνηδεντα τῶν νεωτέρων τῆς μεταβολῶν.

Δέν μένοντα ουπόπι παρά, οι γυναικες οι αἰσθητικές — και σ' αὐτές μιλῶ. "Οχι; αὐτές δὲν πρέπει νά φορέσουν αυτά τά φορέματα. Γιατί, πρώτα-πρώτα, τά απαγορεύεντα πολιτισμός και υπεινή ή υγιεινή. Μέ τις πολλές συμβεβαίωσαν ότι θέλουν τόσο ουφασμα για νά γίνονται, μέ τοὺς περιορισμοὺς τῆς φούστας, μέ τοὺς κόμπους ἐκείνους εἴτε τοὺς φύγοκους πρὸς τά γόνατα, ἔκει ἀκριβῶς που ἀνοικουλείνει τὸ πόδι, — δὲν μπορεῖ κανεὶς ἐλεύθερα νά περπατήσῃ, οὕτως νά πηδήσῃ στὸ τραίνο τό ἡλεκτρικό, οὕτως νάνεβῃ εὐκολα στὸ πρώτο μόνιππο που θά το χρειασθῇ για τὴν δουλειὰ του. Καὶ σήμερα οι γυναικες δουλεύονταν δὲν είνε πειά, οι κοινωνες οὔτε τῆς ὄδνωνας ἐποχής καν, ἀλλὰ είναι οι βιοταλάτιρες, ποὺ μαζί με τὸν ἀνδρα, διπλα δίπλα, μιλοῦνται τὸν βαρύν λέθο τῆς ζωῆς.

"Επειτα ἔρχεται ἡ γηγενής. Κ' αὐτή τὰ ἀπαγορεύει. Γιατὶ χρειάζεται μιᾶ μικρὴ μεσή στην φόρμα αὐτοῦ τοῦ φορεμάτος. Ή μικρὴ μεσή βέβαια δὲν είνε φυσική, ἀλλὰ τὴν φτιάνει ἕνας κορδες βλαβερός — γεμάτος πυκνὰ κορδόνια πού πρέπει νά σφιξουν πολὺ για να δύσῃ τὸ σῶμα, στὸ μέρος τῆς μεσῆς, αὐτὴν τὴν μικρὴν περιφέρειαν. Καὶ σημειερα ἐντόσθια δὲν ἔχουμε για νότα πλέξουμε ἔτοι καὶ νά τὰ βασανίζουμε για λογαριασμὸν τῆς μόδας. "Αλλα πράγματα, υλίψιεις καὶ εὐθύνες διάφορες τῆς ζωῆς, καὶ ἀνάγκες χλιες δύο πού δημιουργοῦνται κάθε μέρα, μᾶς τὰ ἔφαγον προτήτεροι τὸ ἐντόσθια μας, ὥστε σημειερα δὲν ἔχουμεν παρὰ ἀπομενάρι ἐντοσθίων κι' αὐτὸς μᾶς χρειάζεται για τὴν ζωὴν εἰς τέλονς. "Ας τὸ σώσαμεν λοιπὸν ἀπὸ τὰ δόντια τῆς μόδας.

“Ομως δὲν μπορεῖ κανείς νὰ είτη δι τὸ σχέδιον μὲ τὴν ἐλληνικὴν κατεύθυνσιν ὑπεχώρησεν δόλοτελα. Ἀνά μεσα ἀπὸ τὰ φροέματα—πανιέ, ποὺ δείχνουν σὰν φου σκιωμένα ἀγόντα πουλιά τὶς γυναικες, στὰ εὐγενικα

Φόρεμα ἀπὸ λεπτὸ μετα-
ξωτὸ μὲ κεντήματα βι-
ταντινά.

Φόρεμα ἀπὸ λευκῆν λι-
νῆν βατίστα πλισσο-
στή μὲ χονδρὰ κεντή-
ματα τοῦ χεριοῦ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΟΙ Αρεοπαγίται ότι συνεδριάζουν πλέον φορούντες την τήβεννον. Ή αρχὴ ἔγινε κατὰ τὴν συνεδρίασην τῆς 8ης Μαρτίου, ὅτε ἐπρόκειτο, νὰ κληρωθοῦν τὰ μέλη τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου, τὸ διοικον. Θά ἐκδικάσητο ἡ κύρος τῶν γενομένων βουλευτικῶν ἔκλογῶν. Οἱ Αρεοπαγίται περιεβλήθησαν τὴν τήβεννον κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β. Διατάγματος, τὸ διοικον ἐπανέφερεν εἰς Ισχὺν τὸ ἀρχοντ 230 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων. Ή πρώτη ἐμφάνιση τῶν Αρεοπαγίτων μὲ τὸ ἐπίσημον αὐτὸν τῆς Θέμιδος ἔνδυμα ἔκαμεν ἀρχετά εὐάρεστον ἐνέπωσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον, τὸ διοικον τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς περιτάσσεως ἡτο πολυπληθές· ὅχι δὲν γιανικά μάλιστα ἡσαν αἱ παρενθεῖσαι εἰς τὴν συνεδρίασην αὐτῆν κυρίαι. Ή τήβεννος, ἡ ὁποία κατὰ τὸ σχῆμα ὑπενθυμίζει τὸ δόμινο ή κατ’ ἄλλους «τὸν ποδηρη χιτῶνα» μὲ ἐπινώτιδιν, εἶγαι χρώματος βαθυκυνόν μὲ γαρνιτούραν ἀπὸ λευκὸν γουναρικόν ἐπίσης καὶ τὸ πίλμα τὴν ἐκφραστικῶτερον ὃ σκοῦφος τῶν ἀνωτάτων δικαστικῶν λειτουργῶν εἶνε τοῦ ἰδίου χρώματος μὲ τὴν ἴδιαν γαρνιτούραν. Μόνον ὃ σκοῦφος τοῦ προέδρου καὶ τοῦ εἰσαγγελέας φέρει χρυσοῦν σειρήτιον πρὸς διάκρισιν, ἔγῳ ὁ γραμματεὺς δὲν ἔχει τὴν λευκὴν γαρνιτούραν. Εἰς τὴν ἀρχὴν βέβαιως ἡ ἐμφάνιση τῶν λειτουργῶν τῆς Θέμιδος μὲ τοιαύτην ἐπίσημον περιβολὴν θὰ εἴναι δλίγον παράξενος διὰ τῶν πολλούς· ἀλλὰ σιγᾶ σιγᾶ τὸ ἔνδυμα αὐτὸν συμβολίζειν καὶ τὴν γινομένην εἰς τὴν Δικαιοσύνην μας μεταρρύθμισιν θὰ ἐπιβάλῃ τὸν σεβασμόν.

ΠΡΙΝ ἀκόμα δοδῇ εἰς τὴν «Γαλλικὴν Κομψίδιαν» ἡ Ἱεργένεια τοῦ Μορεάς, ὅπως ὑπερσχέθη ὁ κ. Ιούλιος Κλαρετί, ἐπαίχθη στὰς ἐξετάσεις ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Σαλντ - Κρουά, στὸ Νελιū. Αὐτὰ τὰ δροῦα λόγια εἰσεῖ ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου πρὸς τὸν ἀκαδημαϊκὸν Μώρις Μπαρρές ὅπως γράψῃ ὁ ἰδιος στὴν «Παρισινὴν Ἡχώ»: «Νομίζω ὅτι τὸ ἀρατὸν, αὐτὸν καθ’ ἐπιτόπιον περιβολὴν θὰ εἴναι δλίγον παράξενος διὰ τῶν πολλούς· ἀλλὰ σιγᾶ σιγᾶ τὸ ἔνδυμα αὐτὸν συμβολίζειν καὶ τὴν γινομένην εἰς τὴν Δικαιοσύνην μας μεταρρύθμισιν θὰ ἐπιβάλῃ τὸν σεβασμόν.

Κατόπιν ἐπρόσθετο: «Αἱ κλασσικαὶ σπουδαὶ ἔχουν προσορισμὸν ν’ ἀνιψώσουν τὴν ψυχὴν καὶ νὰ τὴν ἔμποδίσουν νὰ σύρεται εἰς τὸ χιδαῖον».

Καὶ ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς ἀναπολεῖ τὰ πρώτα χρόνια ποὺ γνώρισε τὸν ποιητὴν, ὅταν ἥλθε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, δομητικόν, κατόπιν γαλήνινον ἀπὸ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν σκέψιν, καὶ τελευταῖα ἀποσυρμένον, μόνον, παράγοντα μίαν μελιώδιαν ὀλοένα πιὸ ἀπανίαν καὶ πιὸ καυδαράν, καὶ ποθούντα τὸν θάγατον... Άλλ’ ἡ ζωὴ

τοῦ δὲν μᾶς δείχνει τὸ βαθὺ ποίημα ποὺ ἦτον αὐτὸς ὁ Ἰδιος, ἀξέροιστος Εἰτευρεῖ νὰ κριφθῇ ἀπὸ τὰ βλέμματα καὶ νὰ φυλάξῃ τὸ ἑγώ του. Ποὺ θὰ τὸν γνωρίσω τὸν φίλον μου αὐτὸν; Μέσα εἰς τὸ ἔργον του; «Ἄν κατορθώσω νὰ τὸν μαντεύσω, νὰ τὸν αἰσθανθῶ, θὰ τὸ κατορθώσω εἰς μερικάς μόνον στροφάς ἐδῷ κ’ ἔκει, εἰς τίχους μόνον ὅπου ἡ φωνὴ του, ἔξαφνα, μᾶς θέλγει καὶ μᾶς συγκινεῖ μὲ ἓνα τὸν τελειότητος ὅπου ἡ φωνὴ του χύνεται σὲ μερικοὺς ἥχους πολὺ νεόντως, πολὺ βαθεῖς καὶ πολὺ καθαρούς, ἥχους ὃνցοντος ποὺ ὑψώντωνται φιγηλοί, κυμαίνοντες μπαλά τὴν ἀτμοσφαίραν...

ΕΙΣ τοὺς «Καιρούς» δὲ τηματάρχης τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Διευθυντὴς τοῦ Λαχείου τοῦ Στόλου κ. Γ. Ν. Κοφινᾶς ἐδημοσίευσεν ἀξιοσημείωτον ἀρχετὸν ὅποι τὸν τίτλον «Τὸ Λαχεῖον τοῦ Εθν. Στόλου ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἔντα Λαχεῖα», διὰ τοῦ ὅποιον ἀνασκευάζει παιστικῶς μερικάς ἀνακριβείας περὶ τοῦ Λαχείου, δημοσιεύσεις εἰς ἐπαρχιακὴν ἐφημερίδα. Ἀπὸ τὸ ἀρχετὸν ὅποι τοῦ κ. Γ. Κοφινᾶς μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ ἐπτά εἰτη τῆς λειτουργείας τοῦ Λαχείου (ὅτοι ἀπὸ τοῦ 1905 μέχρι τέλους τοῦ 1911) αἱ πρόσοδοι τοῦ Λαχείου ἀνήλθον εἰς δραχ. 6.819.234,17 ἐκ τῶν δοποίων 5.019.234,17 ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ 1.800.000 ὑπὲρ τῶν Ἀρχαιοτήτων. Εἴ τον προσδόδων αὐτῶν βλέπομεν ὅτι τὸ ἔθνικόν μας λαχεῖον ὑπὸ ἐποψίν κέρδους τοῦ Κράτους ἐπέτυχεν ὅσον οὐδὲν ἀλλοὶ δύμοιδοις τέπου λαχεῖον. Καὶ τοῦτο ὁ κ. Κοφινᾶς τὸ ἀποδεικνύει δι’ ἀντιταραβολῆς πρὸς τὸ τελειότερον ὀργανωμένον λαχεῖον, τὸ Οὐγγρικόν.

Ἄλλα καὶ ὑπὸ ἐποψίν διανομῆς κερδῶν πρὸς τὸ κοινόν, τὸ Λαχεῖον τοῦ Εθνικοῦ Στόλου παρουσιάζει ἀποτέλεσματα ἵκανοποιητικῶτατα. Κατὰ τὰ ἐπτά εἰτη (1905 - 1911) διένειμε πέριοδη 3.374.000 δραχ. Τό διωνεμήθεντα κατὰ τὸ 1910 καὶ 1911 κέρδη ἀνήλθον εἰς 850.000 δρ. δι’ ἐπιστολῶν ἔτος, ὅτοι εἰς τὸ ἡμίσυο προσιποῦ τῶν εἰσπράξεων. Εἰς τὸ Ἑλληνικόν Λαχεῖον μὲ ἐν μονόδραχμον γραμμάτιον κερδίζει κανεῖς καὶ ἀνώτατον δραχ. 2.000 καὶ καὶ ἐλάχιστον δρ. 10, ἐνῷ εἰς τὸ Οὐγγρικὸν λαχεῖον τὸ ἐλάχιστον κέρδος εἴναι μὲν το δρ. ἀλλὰ τὸ κερδίζει κανεῖς μὲ ἐν γραμμάτιον δραχ. 2.50. «Ωστε καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν κερδῶν είναι γενναιόν. Διὰ τοῦτο αἱ δημοσιεύσεις μεμψιμοτάται ἐναντίον τοῦ Λαχείου τοῦ Εθνικοῦ Στόλου είναι πολὺ ἀδικοῦ καὶ δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῶν πραγμάτων.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Βεσσινά Τραγούδια, ὑπὸ Α. Ακροθαλασσίνη. Πόλη τυπογ. «Ανατολή», γρ. 5.

Λένος Άττις, ποίηματα. Αθήνα, δρ. 1.65.

Μουσική:

Τὸ Τραγούδι τῆς Νέας Γενεᾶς, ποίησις Σπ. Ματσούνα, μουσικὴ Ιωάννου Καΐσαρη. Αθῆναι ἔκδ. Γ. Φέξη.

Η ΚΕ Μαρτίου, ποίησις Σ. Οίκονομίδου, μουσικὴ Ν. Κόκκινου. Αθῆναι ἔκδ. Γ. Φέξη.

ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

正月四日

ENEPHTHICON

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1911 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ

LITERATURE

Ταξιδιοί και Τελετές.....	Δρ. 3,365,774.65	Κεφάλαιον μετοχ. διπληρώματον εις 60,000 μετοχ. Δρ. 6,000,000.—		
Δάσεια εἰς έργα δορ Αγροτορύπανος		Κεφάλαιον διπληρώματ. τακτική Δρ. 30,220.65		
δραματογράφων και ληφθαρογράφων Δρ. 4,658,920.35		Κεφάλαιον διπληρώματ. τακτική		
*Αρχιεποποιοί λογαρασμοί εἰς διεύθυ-		Β. έξαμηνος 1911. 2,647.05		
δρο Κομματοργαράφων.....	290,829.85	Εγκατ. παροδηματικήν κεφα- λαιον προσωπικός..... 1,895,048.80 257,598.56 Προσκόφραγος αντιδράσην (πτυσσός εἰς καρδονών)..... Προσεξεργάτης μηχανοτεχνικός λειτουργών μετρητών επικαθιβότων (άνοδετες εἰς ληφθαρογράφιο) Δίκαια. εἰς *περιήγηση γενικού, παραπάτων ειδικ.	12,00.— 44,867.70	
Συναλλαγματα και Ρεαλματα εἰς ληφθαρογράφο		Καταθέσεις πανεύτερων και δικαιών Διάφοροι λογαρασμοί πηγοπρέπειον..... Διάφοροι λογαρασμοί και ανδροφόρων εκατοντάσεων Διάφοροι λογαρασμοί και δικαιώματος εκατοντάσεων *Επικομιδες λογαρασμοί..... Μερογοια: Αντιτηλεοντηρίου εἰς διοθεσιού 45,000 μετοχ.	3,506,878.95 3,164,981.42 Διάφοροι πλοκωτοί λογαρασμοί..... Κομισταί ιαννιανίων..... Μερογματα μητρο Στρατιώτες Μέδιμνα διεντακόν B έξαμηνος 1911 Κέρδη και Ζημιαί. *Υποδοτοι άριστεροι διά την επομένη έξαμηνο..... Κρήτη Παρασημονής, δόσες Ημερησιογράφων..... Χηφαστορύπανα εἰς γένος, Μέτων δρολογίας Εθν- κοής Δασούλων εἰς γένος, Μερογματα και τονομασθήνα εἰς γένει Γεωργίατα επαργεστά δικ Ιωναστανού τείχεων *Έργα σηματασθεως (Ιδιοσέξια Κομιστοκόβας.)	562,590.70 1,653,230.90 32,349 30,525.35 72,992.90
		Δρ. 18,778,532.99		
		Δρ. 18,778,532.99		

ΑΙΓΑΙΟΝ ΚΩΔΙΚΟΣ ΗΓΕΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ ΒΙΟΥ ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ | 9 |

卷之三

TON KAGAPON KEPAOON B' EEA NIAZ IHI FK APAXMON 56 408 60 02 EDETAI

	ΔQ	56,498.60
Eis μέρους δραπετῶν Β' ξένιατρας 1911.		
Ex τοῦ ἀνωτέρου μερίσματος τῶν δραπετῶν 56,498.60		
[α') διὰ φόρου Δημοσίου 5% απὸ Δουκιών 48,335.10	ΔQ	2,416.75
[β') διὰ καυτόδομον 20% ἐπὶ τοῦ φόρου 15,000 μετ. 4ε. 45,918.35		9,18.35
Επινοιώσεις γ) διὰ φόρου Δημοσίου 5% μετὰ τὸν γεωργὸν καύτον διαφορετικοῦ νεραλιών Δραχ. 2,647.05		132.35
Ex τοῦ ἀνωτέρου δημοτικοῦ καθαροῦ μερίσματος		3,467.45
[α') διὰ καψερῆι ἀποθ. πεντακόσια 50 τριῶν Καταστατικοῦ		2,647.05
[β') διὰ ἀποθέματος Δημοσίου 50 τριῶν Καταστατικοῦ Δε. 5,294.10 τάχη φόρου Δημοσίου 5% αποβατικοῦ		5,099.40
Επινοιώσεις γ) διὰ φόρου Δημοσίου 5% μετὰ τὸν γεωργὸν καύτον διαφορετικοῦ βῆς τοῦ Δ. Συμβούλου ἐπὶ Δε. 5,294.10		264.70
Πλήρωμα δραπετῶν, δημοτικῶν καθαρῶν, ἢ τοῖς εἰλεύθερον φόρου καὶ καραούρων		7,941.15
		45,000.00

Tribuna Lanchista

Εγγραφής πολλά τρόπα. Κατατηγηταί μετα την δημόσιων τον πολιτών του Πειραιώς από την Διοικητικών Συμβούλιον.

Επ. Αθηναίος, τῇ 14 Ιανουαρίου 1912.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΙΩΝ. ΑΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΓΩΣΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕΗΝΩΝ

ΤΠΟΒΛΗΝΩΣΟΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΔΡΥΣΗΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

EY 100-1000

Προεξοριστές και προπονητές ήταν γενικά τον	19.131.948,64
Ηγετικό πληθυντικό λογισμικό που	28.468,50
είχε διεύθυνση λεωφορείων.	Δρ 65.582.315,32
Σύνολο επιβατών και εκδόσεων	73.024.458,62
επί ποσού πάρτων	155.775,28
Τελευταία: Λόγω λογισμικού	10.648.500,98
Οποιορδήποτε Ενικόν Διεύθυνση, Διεύθυνση Ταχείας και	27.677,64
Ανοικούντων Προαύλιων	
Χρεοκόπειο και τοποχεδόνα	24.843,18
Συνημμονήσεις επηγεινώρες	6.807,20
Κτημάτων Γραμμής	3.168,89
Εγγραφούσες, επίκαια, καθημερινότητα κτή	4.757,70
Εγγραφούσες, επίκαια, καθημερινότητα κτή	1.309,11

Age, 284, 957, 259, 70

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΜΕΡΙΔΟΣ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΣ

Когда же вспомнил о том, что у него есть жена и дети, то он начал сожалеть о том, что не может вернуться к жене.

Αποδέσεις	Απόδεσης ύψους 460^α του Κοντού- τικον)	59.831,55
Κατηγορία	Συμπλοκώσεων	59.831,55
Καταστ.	Εναντίον Αξιος	59.831,55
Αποδέσης Συντη διαφο-	ρούς εξ αποδοχής	2.651.648
Οικονομικής	Οικονομικής	2.651.648
Πλ. Γονικής	Πλ. Γονικής	2.651.648
Αποδέσης αποδοχής	300.000 —	300.000 —
ορθάτων	950.567,36	950.567,36
Κατηγορίας δι αποδοσιών ε-	πιστορ. απαιτησεων	1.100.000 —
Κέρδη καθημερινά	4.023.125	4.023.125
Διαφορά πιστορ. απαιτησεων	170.898	170.898

Δ9-284,957,259,70

**KANONISMOS TQN DIANEMOMENON KERDQN
KATA TON GENIKON LEONASITHEMON TSY EPOYH**

ΑΝΟΝΙΖΜΟΣ ΤΟΝ ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΚΕΡΔΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΝ ΙΟΥ ΕΠΟΥΣ 1911

Προσωρινή περίοδος πληρωθέν στο τέλος της Α' διαμονής πρόσθιας δε 4 μέρες περισσότερα από την προβλεπόμενη περίοδο είναι διαθέσιμη στο διάστημα από την ημέρα που το πλήρωμα παραχωρείται στην περιοχή. Διε 3,000,000.—

Υπερ-φυλαρχιθεωρικών ομοτάξιων, πατέρα της δρόσου. 46-τοῦ Καποδιστρίου
Αποθή. Απονεμεῖται στην πόλη της Λευκωσίας για την 8/21 Μαρτίου 1912. 1,925,000.—
1935.—

卷之三

ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΚΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

LITERATUR

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

Φ. H. OKONOMOV